

STATENKOERIER

UITGAVE VAN HET WIJKOVERLEG STATENKWARTIER
QUARTERLY MAGAZINE FOR INHABITANTS OF THE STATENKWARTIER

Aan de bewoner(s) van dit huis

Vijf Vrouwen voor vluchtelingen

Pagina 5

Herinrichtingsplannen Fred	15
Trambaan Scheveningseweg	30
And all that Jazz	36

Elkaar kennen, elkaar helpen

Chauffeurs gezocht

Bus- en rolstoelvervoer

Voor de dienst Bus- en rolstoelvervoer van Welzijn Scheveningen wordt gezocht naar vrijwilligers voor de functie van

Chauffeur en/of begeleider

Bent u geïnteresseerd, dan kunt u bellen naar

(070) 217 20 55.

Bereikbaar op werkdagen van 8.00 tot 15.00 uur.

Of u kunt een e-mail sturen naar

rob.steegers@welzijnscheveningen.nl.

*"De enorme dankbaarheid van de mensen,
daar doen de chauffeurs en begeleiders het voor.
Dat is ónbeschrijflijk!"*

ALS EEN PLEK VOOR ONZE AUTO MEER LOSMAAKT DAN EEN PLEK VOOR EEN VLUCHTELING, WORDT HET TIJD OM BIJ DE KERSTBOOM TE GAAN ZITTEN.

Uit het nette Statenkwartier, waar de feestverlichting van de middenstand schijnbare vreugde over de Fred werpt, klinkt gemor. Er gebeuren dingen die voor een gemiddelde stadsbewoner doodnormaal zijn, maar waar bewoners van onze wijk toch even van moeten slikken. Zoveel veranderingen in zo'n korte tijd; "dat zou toch niet moeten kunnen". De Fred, voor velen de mooiste winkelstraat van Nederland, gaat op de schop. Het maakt veel los. Het bestuur van het wijkoverleg legt uit hoe zij vindt dat dit moet gebeuren. Bewoners en winkeliers volgen de ontwikkelingen met argusogen. Uw redactie schetst objectief de stand van zaken.

Huygens' Scheveningseweg, die eigenlijk niet van Huygens is, wordt aangepakt omdat de tram moet kunnen blijven rijden. Ook dit maakt in het Statenkwartier veel los, vooral omdat er groen gekapt gaat worden. Wij hebben geprobeerd voor u een objectief beeld over deze ingewikkelde materie te schetsen.

30 november jl. heeft de gemeente betaald parkeren ingevoerd in het Statenkwartier. Een beladen onderwerp waar de emoties hoog over oplopen. Social media #Statenkwartier maken overuren. Sommige bewoners vinden dat ze niet gehoord worden door de gemeente. "Ze gaan toch hun eigen gang", hoor je vaak. Het bestuur van het wijkoverleg stuurde onlangs nog een brief 'op hoge poten'. U leest hierover in dit nummer.

Donkere wolken boven het Statenkwartier in de aanloop naar 2018? De zon schijnt ook heel vaak en wij schrijven er over. Misschien, heel misschien, als we merken dat een plek voor onze auto meer emotie bij ons losmaakt dan een plek voor een vluchteling, we bij onszelf te rade moeten gaan en heel stilletjes, zonder smartphone, bij de kerstboom moeten gaan zitten en overdenken hoe goed we het hier in het Statenkwartier eigenlijk hebben.

Prettige kerst!

Menno de Groot
Eindredacteur

Foto cover

V.l.n.r. Yvette, Aukje, Margriet, Emmie en Wies, vijf vrouwen voor vluchtelingen

Foto: Abe van der Werff

Colofon

De Statenkoerier is een uitgave van het bestuur van het Wijkoverleg Statenkwartier wijkoverleg@statenkwartier.net (bestuur); statenkoerier@statenkwartier.net (redactie). Jaargang 38, uitgave december 2017 – 04.

De Statenkoerier verschijnt viermaal per jaar en wordt gratis huis-aan-huis bezorgd. Oplage 6.500. Verschijningsdatum volgend nummer: Vanaf 12 maart 2018.

De Statenkoerier wordt bezorgd op alle adressen in het Statenkwartier, óók indien NEE-NEE stickers zijn toegepast. Aldus is besloten op de wijkvergadering van 12 november 2013 en opnieuw op 16 november 2016. Veel gebruikers van NEE-NEE stickers ontvangen graag de Statenkoerier maar willen verschoond blijven van overig drukwerk.

Wie geen prijs stelt op de Statenkoerier kan dit melden op info@statenkwartier.net met vermelding van het woonadres.

Vrienden van het Statenkwartier

Bankrek. NL85 INGB 0000175903 t.n.v. de stichting Vrienden van het Statenkwartier, Den Haag.

Redactie Statenkoerier

Jan Bron Dik
Menno de Groot, eindredacteur
Marion Petit, contactpersoon bestuur
Abe van der Werff

Vragen, opmerkingen?

Mail naar statenkoerier@statenkwartier.net
Druk: PrintStudio Statenkwartier BV
Verspreiding: Huis Aan Huis Amsterdam
Vormgeving: Leen van der Heijdt, À la Leen

Advertenties

Voor tarieven en afmetingen:
[Mirjam Kroemer kroemer@kpnmail.nl](mailto:Mirjam.Kroemer@kpnmail.nl)

Bij een jaarcontract betaalt u éénmalig 4 advertenties en krijgt u 20% korting op de totaalprijs. Een jaarcontract loopt van 1 januari t/m 31 december. Advertentietarieven zijn excl. pre-presswerkzaamheden.

Advertenties voor het volgende nummer inleveren uiterlijk 29 januari 2018 bij [Mirjam Kroemer, kroemer@kpnmail.nl](mailto:Mirjam.Kroemer@kpnmail.nl).

In dit nummer

Vijf Vrouwen voor vluchtelingen	5
De Fred en het Vastgoed	8
Na 30 jaar sluit de Interieur Corner	13
Herinrichtingsplannen met allure	15
Spodbrief betaald parkeren naar wethouder	19
Jubileumavond wijnclub Statenkwartier	21
Marjolein de Jong nieuwe voorzitter bestuur	23
De kinderkerstpagina	24
Lampionnenoptocht	29
De Scheveningseweg en de trambaan	30
And all that Jazz...	36
De glascollectie van Pim Mulier	40
Van laveren naar flaneren	44
Glas in lood wandeling	47
Wijkinformatie	50

Krijg weer GRIP op je schoolwerk of studie!

GRIP
studiebegeleiding

groei
rust
inzicht
prestatie

- ✓ FAALANGST
- ✓ EINDEXAMENSTRESS
- ✓ AD(H)D EN LEREN PLANNEN
- ✓ VOOR SCHOLIEREN EN STUDENTEN
- ✓ IN HET BENOORDENHOUT

Lucy Groen | 070 3242728 | www.gripstudiebegeleiding.nl

FUNERAL COMPANY

Simone Remmen 06 557 066 15
Ilona Molhuysen 06 246 112 00

www.funeralcompany.nl

run by angels

Eerlijke en heerlijke Italiaanse gerechten

Bel, bestel en haal af. Valeriusstraat 81, Den Haag

Di t/m Zo geopend van 16.00 tot 21.00 uur
Ma t/m vrij lunch van 11.30 tot 13.30 uur

085 7608810

La Tavola
PIZZA PASTA E ALTRO

LATAVOLA.NL

**Schildersbedrijf
F.W. Heijstek & Zn.**

Kranenburgweg 17b Tel. 070 - 354 90 08
2581 XX Den Haag Mobiel: 06 - 51701393
fheijstek@telfort.nl

KIMMEL & CO
MAKELAARSKANTOOR

EXPERIENCE THE DIFFERENCE ENJOY THE RESULTS

BUYING AND SELLING | RENTING AND LETTING | PROPERTY MANAGEMENT AND VALUATION

Onno de With Peter de Mos Sophie Jonkers-Leembruggen Marianne de Bruijn

Wassenaarseweg 31
2596 CE Den Haag

Telephone +31 (0)70 3 249 249
Fax +31 (0)70 3 244 002
E-mail info@kimmel.nl
Internet www.kimmel.nl

NVM

VIJF VROUWEN VOOR VLUCHTELINGEN

Tekst en fotografie Abe van der Werff

Yvette, Aukje, Margriet, Emmie en Wies

Een vrolijk groepje vrouwen onder de paraplu. Geen last van een neerkletterende bui. Dit zijn vrouwen die zich het lot van de vluchtende mens aantrekken. In het Statenkwartier. Is dan het contrast tussen het moeizame lot van de vluchteling en het welzijn in deze wijk niet erg groot? Ja natuurlijk wel. Maar dat speelt vooral als je bij al dit leed liever de andere kant opkijkt. Individueel voelden zij de noodzaak iets te doen. Ze wilden niet werkeloos toezien. Zo kwamen ze elkaar tegen. Niks organisatie, gewoon aanpakken. Maar wat is gewoon? Een gesprek met Yvette, Aukje, Margriet en Emmie. Wies was verhinderd maar staat wel op de eerder gemaakte foto. Ze willen alleen met hun voornaam worden geciteerd.

TV-beelden van vluchtelingen in nood maakten Margriet erg verdrietig. In de buurt is er geen AZC, daarvoor moest je helemaal naar Katwijk. Het gaf haar een machteloos gevoel. De gemeente Den Haag schreef november 2015 een brief aan omwonenden dat statushouders een plek op de Scheveningseweg zouden krijgen. Dat werd dus de locatie om iets voor deze vluchtelingen te doen. Ze was hoogst verbaasd er mensen uit haar eigen straat aan te treffen die ook hun hulp aanboden. Zo begon het voor haar. Wies liet haar hondje uit en raakte in gesprek met een Syrische jongen die verdrietig op een bankje voor zich uit staaarde. Ze besloot hem voor een maaltijd uit te nodigen. Hij zou een vriend meenemen, Wies vroeg vriendin Margriet erbij te komen maar die was verhinderd en stuurde haar man omdat hij zo goed kon koken. Zo begon het voor hen. Yvette werkte al bij Vluchtelingenwerk toen bij een straatfeest

zomer 2015 het gesprek er voornamelijk over ging wat er nu op de Scheveningseweg zou gebeuren. Veel was toen nog onduidelijk. Dat was haar start. Aukje ging naar een informatieavond in het World Forum en zag er vreselijke beelden in een documentaire. Ze deed mee aan acties om aandacht voor het probleem te vragen. Laten we die vluchtelingen met een echt Nederlands product vriendelijk ontvangen: kleurige bloembollen. Toen de vluchtelingen eindelijk aankwamen waren de bloembollen al lang uitgebloeid. En dat was voor haar het begin.

Een vluchteling krijgt om elementaire spullen te kunnen kopen een startbedrag dat de overheid leent. Hij begint dus al met een schuld die afbetaald moet worden. Er komt iets van kale huisvesting beschikbaar, alleen stoelen, tafels of bedden. De cabrio van een

van mijn zegsvrouwen werd omgebouwd tot kleine verhuisauto. Wat heeft een mens naast wat meubels nog meer nodig, een fiets, een wiegje? De cabrio bracht het. Mensen gaven gul; het verzamelen en verdelen bracht de vijf vrouwen bij elkaar. Dat zou, ondanks de verschillende invalshoeken, zo blijven.

Ze praten honderduit over wat ze allemaal meemaken. Vanzelfsprekend gaat er wel eens wat mis, maar functioneert dan alles in onze geoliede maatschappij zo feilloos? Het werk voor vluchtelingen is bijzonder dankbaar. Je geeft hen het gevoel niet afgewezen te worden. Als regel tref je aardige, gevluchte mensen aan, maar ook wel eens iemand met wie je het misschien wat minder zou kunnen vinden. Is dat in onze westerse wereld dan anders? Misschien is het lastigste probleem wel dat onze culturen zo verschillen. Een Syriër zal nooit nee zeggen, in het eigen land zou dat nogal onbeleefd zijn. Een vraag wordt steeds met een vriendelijk 'ja' beantwoord, maar het kan heel goed zijn dat 'nee' is bedoeld en dan gebeurt er dus niets. Syriërs zijn zeer gastvrij, naar onze begrippen zelfs ongelóóflik gastvrij. Kom je voor een kleinigheid even langs dan krijg je meteen iets lekkers toegestopt en moet je gaan zitten om met elkaar wat te drinken. Je kunt zeker niet zo

maar weer weghollen. Dat hollen en omgaan met tijdschema's vinden wij normaal. Neem je bij een etentje bloemen mee dan legt de gastvrouw die bos decent weg. Cadeautjes open je pas als de gasten vertrokken zijn.

Wij moeten nog zo veel leren. Open staan voor nieuwe ervaringen. Wie begrijpt de werkelijke bedoeling van een brief die een overheidsinstantie schrijft? Daar heeft menige Nederlander vaak nog moeite mee. Hoe vind je een huisarts, een tandarts? Een vluchteling moest voor onderzoek naar een ziekenhuis. Hoe komt ze daar met het openbaar vervoer, wie zorgt er intussen voor haar baby? Het zijn de gewone dingen die het zo moeilijk kunnen maken. Anderzijds, vluchtelingen kennen de Nederlandse leefsituatie nog niet. Kinderen werden met de beste bedoelingen op een verweg-school geplaatst. Wie brengt en wie haalt die kinderen op in het razend drukke verkeer? Allemaal dagelijkse dingen waar de gemeente Den Haag niet altijd meteen bij stil stond. Maar die organisaties leren daar wel van, spannen zich ook enorm in.

De vrijwillige hulpverleners waarmee ik nu praat hebben in die situaties een belangrijke rol, totdat er wederzijds voorzieningen

worden getroffen. Dat kan ik nu concluderen, zij zelf zullen het zo niet meteen benoemen. Een voorbeeld. Een moeder moest naar de Sociale Dienst voor een vaardigheidstest. De moeder neemt haar dochter van 8 jaar mee, laat haar in het gebouw even achter, ze weet niet wat verder de bedoeling is, durft geen alarm te slaan. Dat kindje moest dus worden opgevangen, niemand had daarover tevoren nagedacht. Ander voorbeeld. Zij spraken met een schooldirecteur over kinderen van vluchtelingen. Wat blijkt? Er staat een potje beschikbaar om extra taallessen te bekostigen. Ze moesten de ouders overtuigen dat die taallessen onmisbaar zijn. Als er iets is wat cultuurverschillen overbrugt is het wel kennis van de taal.

Is er voor dit vrijwilligerswerk een speciale bevoegdheid nodig? Nee, iedereen is zeer welkom en ook echt nodig.

Welzijn Scheveningen staat graag klaar om belangstellenden op weg te helpen.
Bel naar Marike Vermeulen,
06-4316 7419 maandag, woensdag,
donderdag of vrijdag van 9.00 – 17.00 uur.
Of stuur een mailtje naar
marike.vermeulen@welzijnscheveningen.nl.

KOMENDE MAANDEN ONDER MEER TE ZIEN

Vr 1, za 2 en zo 3 december –
Zuiderstrandtheater
MY FAIR LADY

Za 16 december – Zuiderstrandtheater
B'ROCK
Magnificat

Za 23 dec – Zuiderstrandtheater
NATIONALE BALLET VAN ODESSA
Sleeping Beauty

Za 30 december – Nieuwe Kerk
MYLOU FRENCKEN
Leven in het lied

Ga voor tickets en meer informatie naar
www.zuiderstrandtheater.nl

Het Meisje in uw testament?

Geeft u om het Mauritshuis?
En denkt u weleens na over een
schenking of nalatenschap?

Catharina Duschka
staat u graag te woord
070-302 3445
www.mauritshuis.nl/schenken

Mh

Mauritshuis

A photograph of three people standing side-by-side against a dark background. On the left is a man in a grey suit and glasses, clapping his hands. In the center is a woman in a dark blazer over a white shirt. On the right is a man in a black turtleneck, holding a thin stick. In the top right corner is the Ad Patres logo, which consists of a stylized 'AP' monogram with a crown on top, and the text 'AD PATRES' and 'uitvaartondernemingen anno 1888' below it.

'Levensverhalen
zijn onze inspiratie.'

Als iemand afscheid neemt van het leven staat juist het unieke van een persoon centraal. Lees op adpatres.nl hoe wij exceptionele uitvaarten componeren. Maak een afspraak om uw wensen te bespreken: 070 355 64 27.

Een uniek leven. Een exceptioneel afscheid. Ad Patres.

www.adpatres.nl

Onno van der Heijden, directeur Marma Vastgoed

DE FRED EN HET VASTGOED

Wie geregeld over de Frederik Hendriklaan loopt ziet dat niets het zelfde blijft. Nogal wat vertrouwde winkels verdwenen, maar ook niet alle nieuwkomers houden het vol. Zelfs de KPN-winkel, toch altijd goed bezocht, sloot na jaren zijn deur. Welke beweging is hier gaande? De KPN-winkel vertelde dat de baas de huurprijs als veel te hoog beoordeelde, bij KPN-Marketing vond men daarentegen dat het om beleid ging en makelaar Frisia antwoordde dat het een business-as-usual-scenario betrof. Want de huurprijzen zijn marktconform – als ze dat niet zouden zijn verhuur je op den duur toch geen enkele winkel meer? De Fred is een top winkelstraat met een gouden toekomst, er is helemaal niets aan de hand, aldus de stellige mening van Frisia.

Tekst en fotografie Abe van der Werff

Directeur Marma Vastgoed Onno van der Heijden

'Detailhandel Nederland' gaf onlangs in het tv-programma Nieuwsuur een overzicht van de winkelleegstand in ons land. Gemiddeld genomen zou de landelijke leegstand rond de 7% schommelen, maar er zijn nogal wat - en helaas steeds meer - ongunstige uitzonderingen. In de Nederlandse detailhandel werken bijna 700.000 mensen in 100.000 winkels. Hiermee is de detailhandel de grootste werkgever in Nederland. De omzet van de detailhandel bedroeg in 2016 ruim 100 miljard euro. Indrukwekkende getallen.

Hoe verhoudt de Haagse Frederik Hendriklaan zich tot het vergezicht dat ons wordt voorgehouden? Mogen we straks nog steeds 'een gouden toekomst' in de mond nemen? De gemeente presenteerde kort geleden het bijna definitieve herinrichtingsplan voor de Fred. Men had bij deze geroemde winkelstraat 'veroudering' vastgesteld en zo ontstond de wens tot aanpassing in het belang van een goede winkelcontinuïteit. Het straatprofiel wordt nu ingrijpend voor de nieuwe tijd geschikt gemaakt (zie elders in deze Statenkoerier). Welke eisen stellen wij eigenlijk in onze tijd?

Ruimte voor nieuwe winkelconcepten

Gesprek met de directeur van Marma Vastgoed BV.

Veel vragen, op zijn minst twijfel over wat de trend met winkels werkelijk zou zijn. Ik steek mijn licht op bij de eigenaar van twaalf winkels in de Fred, Marma Vastgoed. Ik spreek met de jonge directeur drs. Onno van der Heijden, hij nam het bedrijf van zijn vader over. Meteen zet hij de toon van het gesprek: je kunt twaalf winkels pas vruchtbaar beheren als je die winkels ook op lange termijn winstgevend kunt laten zijn. Dat stelt specifieke eisen, zegt Van der Heijden. Marma zet zich in voor een duurzame waardeontwikkeling op lange termijn. We denken dan aan 20 jaar. Uiteindelijk is het realiseren van een hogere waarde in het vastgoed het doel van iedere belegger. Gemiddeld genomen is dat veel aantrekkelijker dan op winst jagen op de korte termijn. Die lange termijn betekent dat je als belegger goed moet nadenken want het 'winkellandschap' is enorm in beweging. Hoe houd je de winkels winstgevend en daardoor ook op de wat langere duur goed overeind? Dat is ook wat het publiek graag wil.

Internet heeft bij die veranderingen grote invloed. Het doel van internet zal echter nooit zijn om winkels te laten verdwijnen. Het een kan niet zonder het ander. Van der Heijden ziet internet dan ook niet als bedreiging, integendeel.

En ja... dat percentage van 7% leegstand door Detailhandel Nederland signaleerd... de media brengen dit soort berichten snel in een wat sensationele sfeer, stelt Onno van der Heijden, want wat is nu de boodschap? Hij legt uit: "Vastgoed is erg locatie gebonden, waardoor landelijke cijfers eigenlijk niet veel betekenis hebben. In de markt is er duidelijk sprake van een demografische verplaatsing naar de steden. Dus groeit de bevolking in de steden en krimpt in de buitengebieden. Deze bewegingen hebben uiteraard grote invloed op winkelgebieden. Amsterdam heeft nu een leegstand van 1,9%. De Fred valt in de categorie met veel toekomstperspectief" Van der Heijden ziet hier en daar wel leegstand op de Fred maar dat is geen structurele leegstand. Het heeft te maken

met veranderingen in detailhandel, oude concepten maken ruimte voor nieuwe.

Winkels met onderscheidende producten

Stenen winkels zullen altijd blijven bestaan. Maar neemt internet de winkelfunctie dan niet over? Winkels en internet vullen elkaar aan waar het om producten gaat die onderscheidend zijn. Internet is een belangrijk verkoopkanaal (logistiek) om producten van de fabriek naar de klant te brengen. De stenen winkels zijn er juist om het product te kunnen ervaren en aan de klant service te bieden. Door deze vorm van logistiek en omdat de voorraad niet meer per se in de winkel hoeft te liggen, is er voor de consument ook meer keuze. Er zijn ook producten waarbij onderscheiding niet zo belangrijk is: de lagere prijs is belangrijker dan de onderscheiding. Het internet kan die klanten op een goedkopere manier bedienen. Kijk eens naar telefoonwinkels. Een telefoon is hetzelfde of je hem nu koopt via internet of in een echte winkel. De lagere prijs is via internet. Soms lukt het ondernemers dergelijke producten te onderscheiden, maar dat is wel lastig. Een boek kan je makkelijk via internet kopen want een boek is weinig onderscheidend. Paagman op de Fred verkoopt echter veel meer dan een boek. Hij verkoopt een beleving.

Winkels excelleren graag in service. Een biologische bakker verkoopt ambachtelijk brood, een traditioneel product. Hij gebruikt geen schadelijke stoffen, hij ondersteunt waarschijnlijk lokale producten en lokale ondernemers (Marqt doet dit ook). Kan die bakker ook via internet werken? Jazeker, denk maar aan het iedere ochtend leveren van verse croissantjes en brood voor je ontbijt.

Consumenten gedrag

Als ander markant voorbeeld noemt Van der Heijden de Apple Store. Daar lijkt de verkoop van producten zelfs ondergeschikt

aan de totale beleving. Apple wil namelijk direct contact met de klant: wat is zijn vraag, hoe oordeelt hij? Heeft hij behoefte aan een cursus? Dan bieden wij die gratis aan. Nog reuze gezellig met zijn allen ook! Door de verzamelde kennis kan Apple zijn producten op de lange termijn beter in de markt positioneren. Hiermee zou de dienstverlening nog belangrijker worden dan de gewone verkoop in de winkel. Een trend waarmee alle winkeliers terdege rekening moeten houden. Traditionele winkels gaan langzamerhand verdwijnen, zeker wanneer ze weinig onderscheidende producten verkopen. Dat laatste gebeurt nu al te veel in de kledinglijn of in andere min of meer gedateerde winkels. Verouderde concepten zijn op den duur gedoemd het loodje te leggen, denkt Van der Heijden. Schoenen en kleding schaft de consument al steeds meer via internet aan. Winkeliers moeten zich grondig bezinnen op aanpassing aan wat de consument wil. En blijvend rekening houden met snelle veranderingen in consumentengedrag.

“Zijn de huren van de winkels toch niet gewoon te hoog?”

In Nederland gaan de ontwikkelingen nu nog betrekkelijk langzaam. Kijk naar de snelle veranderingen in het buitenland, dan weet je hoe het straks bij ons ook gaat. Een continue aanpassing aan en persoonlijk contact met de consument staat model voor de eigentijdse winkel. Die winkel doet dan goede zaken over een lange periode. Dat is wat ook de klant graag ziet.

Vastgoed kijkt naar de lange termijn

Allemaal mooi en aardig, zal de aandachtige lezer opmerken, maar zijn die huren van de winkels toch niet gewoon te hoog? Is er juist daardoor niet zoveel wisseling in winkels? Onno van der

Winkel met terrasje

Nieuwe winkelconcepten

Heijden: het werk in het vastgoed heeft wel eens een ongunstige klank. We zien nu in Nederland hele winkelstraten verdwijnen. Over de meest waarschijnlijke oorzaak hebben we net al gesproken. We stellen vast dat de laatste vijf jaar de huurprijzen niet structureel hoger zijn geworden. Kijken we naar de Fred dan zien we nog veel familiebezit in winkelpanden. Die beheerders zijn niet bezig met de vraag wat er direct om hun winkels heen gebeurt. Zij overzien hun mogelijkheden slechts op korte termijn want dat is al lastig genoeg. Een belegger kijkt echter vooral

naar de lange termijn en wil van een nieuwe huurder weten wat zijn plannen zijn, heeft die winkel voldoende toekomstwaarde? Hoe zal die huurder omgaan met zaken die zijn winkelconcept kunnen steunen, bijvoorbeeld evenementen? Een huurcontract sluit je doorgaans af voor vijf jaar; de meeste winkeliers maken dan een plan voor die vijf jaar terwijl de belegger pas vanaf die vijf jaar zal denken. De ontwikkeling van waarde vraagt alleen maar om een lange termijn. Gaat het goed met de huurder dan gaat dat het ook met het vastgoed – een wederkerig belang.

Statenkwartier

Laten we op grond van deze inzichten eens naar het Statenkwartier kijken. Er wonen veel families, gezinnen met kinderen, expats en alleenstaanden. De bewoners zijn vaak hoog opgeleid. Een wijk waar het prettig wonen en winkelen en uitgaan is. Het Vastgoed is er zeker niet op uit hierin verandering te beogen, stelt Van der Heijden vast. De belegger wil er graag zijn brood verdienen en zal daarom ook op de lange termijn de huurprijzen nooit ingrijpend verhogen. Dat er winkels verdwijnen ziet de belegger als een gezonde ontwikkeling die de winkels beter doet aansluiten op het consumentengedrag. De Fred heeft zijn eigen karakter, heel anders dan de Amsterdamse P.C. Hooftstraat. Het consumentengedrag in Amsterdam wijkt duidelijk af van het Haagse. Dat eigen karakter van de Fred valt dan ook alleen maar te versterken.

Openbare ruimte

De inrichting van de openbare ruimte moet het beheer van winkels stimuleren. Dat heeft de gemeente Den Haag met zijn herinrichtingsplan van de Fred dus goed begrepen. Verstandig noemt Van der Heijden dat de gemeente uiteindelijk afzag van een rotonde op de kruising Willem de Zwijgerlaan/Frederik Hendriklaan. Dat zou de belevingswaarde van het winkelende publiek hebben benadeeld en de Fred zelfs in tweeën hebben gedeeld. Met waardevermindering van winkelpanden als gevolg - hier spreekt de man van het vastgoed. Dan was er ook nog de verkeerstechnische vraag of zware vrachtauto's en stadsbussen op de kleine rotonde naast fietspad en trottoir de afslagen wel veilig konden nemen. De gemeente is tenslotte voor de tegenargumentatie gezwich. Zij maakt nu serieus werk van een heel andere en waarschijnlijk efficiëntere aanpak, namelijk de verkeerssnelheid beperken tot 30 km.

“Een rotonde zou de Fred in tweeën hebben gedeeld.”

En wat betekent dit dan voor het Statenkwartier?

Verkeer, parkeren en winkelen is uitgebreid in een Klankbordgroep besproken. Natuurlijk hebben winkeliers voor behoud van en liefst voor uitbreiding van parkeerplaatsen gepleit. Ze zien echter ook in dat alle veranderingen in consumentengedrag, economie en verkeer direct invloed uitoefenen op hun beheer van winkels. Het kan niet zo maar bij het oude blijven. Winkeliers noemen zich graag ondernemers, dat betekent vooruitzien, investeren, risico durven dragen. Van der Heijden vindt de uitkomst van deze discussies positief. Er is een goede balans gevonden tussen de belangen van de winkeliers, het parkeren, het beheer van terrassen, het caféleven, er zijn plekken aangewezen om veel fietsen te stallen en in het algemeen is de omgang met het verkeer in het Statenkwartier

voor de komende jaren bevredigend vastgesteld. Op termijn leidt dit ook nog eens tot een geringere verkeersdruk. De auto neemt straks een wat minder prominente plek in het verkeer in en wordt er ook nog eens ondergeschikt aan de belangen van het winkelend publiek. Van der Heijden denkt dat winkeliers in het algemeen blij zullen zijn

met die verminderde snelheid want het verblijf in het winkelgebied zal de consument als prettiger ervaren. Eén aandachtspunt blijft de winkeliers kwelen. Als daar de komende twintig jaar maar blijvend aandacht aan wordt geschonken: het winkelgebied moet voor alle verkeer goed bereikbaar blijven!

Winkelconcepten sluiten soms onvoldoende aan op het consumentengedrag

Advertentie(s)

HUISWERK & BIJLES

REMEDIAL TEACHING

DIAGNOSTIEK

AFTER'S COOL Scheveningen
Pansierstraat 17-19, 2584 EG Den Haag
Miranda Delis MA, T 070-3319770
E scheveningen@afterscool.nl

WINTERACTIE

Proefbehandeling

Lipomassage met
LPG Endermologie
20 minuten 15 euro

**Johan van Oldenbarneveltlaan 2,
2582 NN Den Haag 06 20 111 771
info@cellucare.nl www.cellucare.nl**

CelluCare Den Haag

- Lipomassage met LPG Endermologie
- Permanent ontharen
- Naaldloze Mesotherapie
- Eiwit dieet

SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP KENMERKTE PAUL PRONK

Tekst en fotografie Jan Bron Dik

Groot was de verbazing (en bij sommigen schrik) toen begin november jl. plotseling grote vrachtauto's, met zelfs grijp-armatuur, twee dagen lang afval en restinboedel afvoerden bij de 'Interieur Corner', de interieurspecialzaak van Paul Pronk, op de hoek van Slingelandtstraat -Willem de Zwijgerlaan. Sinds decennia een begrip in de hele buurt. Van een gordijn-railschroefdoopje met advies tot tapijt, laminaat, marmoleum, houten vloeren, vitrages, behang enfin, you name it.

Nee, Paul Pronk, inmiddels 77 jaar al zou je dat niet zeggen, was niet dood, lag ook niet in een ziekenhuis. Nog even energiek als altijd, bevestigde hij toen ik hem trof de sluiting van zijn winkel. "Ach joh, het houdt een keer op. Twee jaar geleden wilde ik al stoppen maar toen lukte het mijn opvolger niet. Nu neemt Wim Mos het met zijn zaak 'Woninginrichting Aan Huis' vanaf 2 januari over. Daarvoor is de verbouwing inmiddels ingezet."

Pronk blonk uit door ouderwetse service en klantvriendelijkheid. Mocht je moeite hebben om een rekening te betalen, dan streek meneer Pronk met de hand over z'n hart en kon je in overleg ook wel gespreid voldoen. Was zijn winkel voor wijkbewoners een vertrouwd adres, het was ook een sociaal adres. Sommige medewerkers waren in het leven gestruikeld en daardoor gebutst. Paul Pronk had aandacht en emplot voor hen. Zo was deze goedlopende zaak vaak ook een heel gezellig praat huis.

Hoe kijkt hij terug? "Mijn zaak draaide gelukkig altijd goed, sterk op de buurt georiënteerd. Door de makelaardij kregen we verder veel opdrachten voor woninginrichting van verkochte

Paul Pronk achter zijn balie

'Interieur Corner', de interieurspecialzaak van Paul Pronk, op de hoek van Slingelandtstraat -Willem de Zwijgerlaan. Sinds decennia een begrip in de hele buurt.

panden. Bij alles stond de kwaliteit van onze producten buiten kijf maar er kon altijd over de prijs worden gepraat." Wat is er in die afgelopen 30 jaar in onze wijk het meest veranderd? "Het grote verloop van de winkels en horeca. De steeds hogere huren op m.n. de Fred zijn daaraan niet vreemd. Voordat je kunt gaan verdienen heb je allereerst een hoge huur en je personeelskosten. Vaak teveel voor individuele ondernemers. Dat verklaart ook de komst van zoveel ketenwinkels."

Zal hij zijn winkel niet missen? Hij werkte er van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. "Nee hoor, ik heb zoveel dingen waar ik nu aan toe kan komen. Ook sport ik nog, en zwem driemaal per week. En nu help ik een vriend met het managen van zijn grote garagebedrijf"

Advertentie(s)

Liefdevolle Zorg in Huiselijke Sfeer

**huize
statigh**

PARTICULIERE
WOON- EN ZORGVORZIENING

Statenlaan 111 • 2582 GH Den Haag

Zie voor informatie & details
www.huizestatigh.nl
of bel 070 3061702
voor onze uitgebreide brochure

Hier had uw advertentie kunnen staan!

Ook adverteren in de Statenkoerier?

Formaten (breed x hoog) en tarieven per plaatsing:

1/1 pagina	185 x 251 mm	€ 550,00 (omslag € 750,00)
1/2 pagina	185 x 123 mm	€ 375,00 (omslag € 550,00)
1/2 pagina	90 x 251 mm	€ 375,00 (omslag € 550,00)
1/3 pagina	185 x 80 mm	€ 250,00
1/3 pagina	90 x 165 mm	€ 250,00
1/6 pagina	90 x 80 mm	€ 120,00

Mail voor meer informatie: kroemer@kpnmail.nl

Thuiszorg die bij u past

De 4 zekerheden van Evita Zorg

- 1 altijd en direct inzetbaar
- 2 alle zorg en ondersteuning thuis
- 3 vaste zorgverlener die bij u past
- 4 volgens afspraak op afgesproken tijd

Evita Zorg levert ook thuiszorg in het Statenkwartier, bel voor informatie met onze wijkverpleegkundige.

Van Alkemadelaan 315
2597 AJ Den Haag
t 070-3141600

info@evitazorg.nl
www.evitazorg.nl

Yogashala

Yoga groeps- & privé lessen

Ten Hovestraat 8
Den Haag
06 237 387 51
yogashala.nl

have a look inside

Masman Bosman

accountants & belastingadviseurs

Masman Bosman is:

- Geïntegreerde aanpak
- Multidisciplinaire financiële dienstverlening
- Helder totaalresultaat

T. 070 - 33 80 500
Eisenhowerlaan 124
2517 KM Den Haag

www.masmanbosman.nl

Wij staan voor:

- Geïntegreerde benadering bij het oplossen van financiële vraagstukken
- Multidisciplinaire expertise op hoog niveau
- Persoonlijke benadering en korte lijnen

Tot onze cliënten rekenen wij:

- MKB ondernemingen
- Directeur grootaandeelhouders
- Vrije beroepers
- Stichtingen en verenigingen
- Particulieren

Especially for Expats:

- We provide a full-service concept (tax planning and filing)

Onze dienstverlening:

- Fiscale advisering zakelijk en privé
- Financiële (vermogens-) planning
- Actuele management informatie
- Beoordelen en samenstellen van jaarrekeningen
- Belastingaangiften
- (Wettelijke) controles
- Administratieve ondersteuning
- Secretariële diensten, waaronder een volledig Family Office concept

Vanuit ons kantoor aan de Eisenhowerlaan 124 bedienen wij dagelijks met ruim 35 medewerkers onze cliënten.

Villa Valentijn Den Haag
kinderdagverblijf

Kinderdagverblijf Villa Valentijn Den Haag (1^e kinderdagverblijf in het Statenkwartier) vanaf 1997 uw vertrouwde adres voor kinderopvang kunt u vinden aan de Frankenslag 145 in Den Haag. Ons landelijk registratienummer is 154505420.

Uitgebreide informatie kunt u vinden op onze website, t.w. www.villavalentijn.nl en emailadres info@villavalentijn.nl (zie ook Query code).

Telefonisch zijn wij te bereiken op 0854-890090.

Opvangvormen zijn o.a.: 40-, 48-, 52 weken p/j en flexibel.

Kinderdagverblijf Villa Valentijn Den Haag staat voor knusheid, gezelligheid en geborgenheid. Wij werken horizontaal. We hebben vier groepen in de volgende leeftijd: 3 mnd. - 1 jaar (Roze groep), 1 - 2 jaar (Gele groep), 2 - 3 jaar (Turquoise groep), 3 - 4 jaar (Rode groep). Waardoor we de kinderen op maat tijdens de verschillende ontwikkelingsstadia kunnen begeleiden en de overgang naar de basisschool optimaal is.

Bij Villa Valentijn Den Haag staat de ontwikkeling van het kind centraal.

Veel interesse van wijkbewoners

HERINRICHTINGSPLANNEN MET ALLURE

De Frederik Hendriklaan, Aert van der Goesstraat en Willem de Zwijgerlaan worden opnieuw ingericht. Aanleiding hiertoe is de dringend noodzakelijke vervanging van de ruim een eeuw-oude riolering. De inspraakbijeenkomst voor de herinrichtingsplannen van de gemeente in het Gemeentemuseum op 17 oktober jl. trok, evenals de eerdere bijeenkomst afgelopen voorjaar in Muzee, opnieuw veel belangstelling van de wijkbewoners.

Tekst en fotografie Jan Bron Dik

Informatieavond over de herinrichtingsplannen, 26 oktober jl. in het Gemeentemuseum

*Door andere vrijetijds-
bestedingen en het gemak
van internet neemt de
noodzaak van traditioneel
boodschappen doen af.*

De 'Fred' is een prachtige winkelstraat in ons bijzondere Statenkwartier en heeft een aantrekkingskracht tot ver buiten Den Haag. Het Statenkwartier heeft een authentiek karakter van ingetogen klasse

door de mooie architectuur. Winkelgebieden zijn aan verandering onderhevig. Door andere vrijetijdsbestedingen en het gemak van internet neemt de noodzaak van traditioneel boodschappen doen af. Winkelen van de toekomst heeft meer en meer te maken met ontmoeten, funshoppen, ontspannen en verpozen. Beleving en verblijfskwaliteit zijn daarom van groot belang. De afgelopen decennia is die verblijfskwaliteit afgenomen. Auto's bepalen het straatbeeld, er wordt veel te hard gereden, er is (te) weinig loopruimte op de trottoirs door tal van obstakels.

Samen met de bewoners, vastgoedeigenaren en winkeliers in de wijk heeft het Haagse Buro Sant en Co landschapsarchitectuur in opdracht van de gemeente de herinrichting van dit woon- en winkelgebied in het Statenkwartier ontworpen. De bij de herinrichting betrokken partijen nemen deel aan een klankbordgroep die ongeveer een keer in de zes weken bij elkaar komt.

In de plannen voor de herinrichting komt er, behalve vervanging van de riolering, ook nieuwe bestrating, straatmeubilair en straatverlichting. Buro Sant en Co werkt

Plattegrondschets herinrichtingsplannen. Links de Aert van der Goesstraat, in het midden de Willem de Zwijgerlaan en de Frederik Hendriklaan, uitkomend op het Prins Mauritsplein. Bron: Buro Sant en Co

de plannen uit (http://www.santenco.nl/portfolio_page/frederik-hendriklaan-haag/). Gekozen is voor het vergroten van de verblijfskwaliteit. Comfortabele brede trottoirs met ruimte voor wandelen, fiets parkeren en terrassen. Het winkelgebied wordt verkeersluw gemaakt: de verkeerssnelheid wordt verlaagd naar dertig kilometer per uur en straks is “de auto te gast”, zoals dat heet. Ook op kruisingen wordt de weg veiliger om over te steken. De herinrichting

heeft wel gevolgen voor bus 21. Die gaat straks via de Prins Mauritslaan, Frederik Hendriklaan, Statenlaan, Stadhouderslaan en Cornelis de Wittlaan rijden. Daardoor blijft het gebied goed bereikbaar, maar de bus rijdt niet meer via het deel dat wordt heringericht.

Bijzondere toevoegingen als moderne kunst, sfeervolle verlichting en klinkerbestrating geven de herinrichtings-

plannen extra allure. Kleuren en materialen worden zorgvuldig afgestemd op de architectuur. De laanstructuur wordt hersteld met gezonde bomen. Deze toepassingen moeten de Fred een aantrekkelijk gebied maken om te bezoeken en te verblijven. Op de stoepen komt een riante obstakelvrije looproute, een zogenaamde ‘Loper’, voor het winkelend publiek. Als gevolg hiervan krijgen de terrashouders een smalle gevelterraszone en een bredere

Nolten Frederik Hendriklaan 293. Ontwerpschets deel heringerichte Frederik Hendriklaan. Bron: Buro Sant en Co

De prachtige Scoria Bricks worden op-nieuw hergebruikt. Een schoolvoorbeeld van duurzaamheid. Iedereen in onze wijk kent ze wel, die prachtige blauw-grijze klinkers in de middenberm van de Willem de Zwijgerlaan.

*Willem de Zwijgerlaan 67,69,71. Ontwerpschets deel heringerichte Willem de Zwijgerlaan.
Bron: Buro Sant en Co*

terraszone tussen de Loper en de rijbaan. De stalen luifels aan de winkelgevels in de Frederik Hendriklaan en de Aert van der Goesstraat verdwijnen uit het straatbeeld van 'de leukste winkelstraat van Nederland' (Uitblinkerverkiezing 2016). Samen maken ondernemers (15.000 euro) en de gemeente (60.000 euro) hiervoor geld vrij. Na verwijdering van de luifels worden de gevels opgeknapt.

Duurzaam en klimaat adaptief

Met de aanwezige bomen zal zeer zuinig worden omgegaan. Verder is men voornemens mooie materialen te hergebruiken. Zo worden de prachtige *Scoria Bricks* voor de derde keer gebruikt. Een schoolvoorbeeld van duurzaamheid. Iedereen in onze wijk kent ze wel, die prachtige blauw-grijze klinkers in de middenberm

van de Willem de Zwijgerlaan. *Scoria Bricks* zijn afkomstig uit Engeland, gewonnen uit slib en klei van de Theems, gemaakt door Tees *Scoria Brick Company* en destijds hierheen vervoerd als ballast op de grote vaart. Berlage heeft deze steen op grote schaal toegepast in Den Haag. Ook is er speciale aandacht voor de afvoer van regenwater. Met een opener verharding en grote boomspiegels komt het schone regenwater direct in de bodem terecht. Goed voor de kwaliteit van het grondwater en gezond voor de bomen.

De gemeente past het hele gebied in één keer aan, waardoor de overlast voor de omgeving beperkt blijft. De werkzaamheden starten in het eerste kwartaal van 2019. Na de zomer van 2020 is het de bedoeling dat het werk klaar is. Uitzondering hierop vormt het gedeelte van de Fredrik Hendriklaan waar nu de tram doorheen rijdt. Dit stuk kan pas worden heringericht als de trambaan is opgeheven en dat is zeker niet eerder dan 2022.

Het hele heringerichte deel van het Statenkwartier moet beter herkenbaar worden als één winkelgebied. Als het aan verantwoordelijk wethouder Revis ligt, sneuvelen er zo min mogelijk parkeerplaatsen. Want er is nu al weinig plek,

vooral tijdens winkeltijden. Maar vooral vanwege de afname van de parkeergelegenheid zijn onder de winkeliers de meningen over de herinrichting verdeeld. In de nieuwe plannen is zoveel mogelijk het huidige aantal parkeerplaatsen gehandhaafd. Desondanks zijn er winkeliers die nog bezorgd zijn over het aantal parkeerplaatsen. Toch zijn er ook veel ondernemers die de herinrichting wel zien zitten. Zij laten weten dat het hoog tijd is om de Fred op te knappen en dat er, omdat de plannen nog niet definitief vastgesteld zijn, nog genoeg ruimte is voor op- of aanmerkingen en bijstelling.

In 2016 is het eerste schetsontwerp gemaakt voor de herinrichting van de Frederik Hendriklaan, Aert van der Goesstraat en Willem de Zwijgerlaan. Het schetsontwerp is verder uitgewerkt naar een voorlopig ontwerp voor inspraak. De plannen werden afgelopen oktober naar de gemeenteraad gestuurd ter besluitvorming voor het eind van dit jaar. De plannen zijn met overwegend enthousiasme ontvangen. Met wellicht hier en daar enige aanpassing en na de komende overlast en ongemakken van de herinrichting hopen we in het voorjaar van 2019 weer te kunnen genieten van de mooiste winkelstraat van Nederland.

Saijai Wellness
Authentic Thai Massage & Wellness

**WELCOME
7 DAYS A WEEK!**

Statenkwartier Den Haag
Willem de Zwijgerlaan 76 B
t 070-2129000
www.saijai-wellness.nl

MajoLien-Stuc

Stukadoors- en Restauratiebedrijf

- Voor al uw stucwerk
- Reconstructie van ornamenten
- Restauratiewerk

S.C.S. Sadhoe
M 06 200 101 54 | Majoliienstuc@casema.nl
www.majoliienstuc.nl

Voor stukadoorswerk in woningen ouder dan 2 jaar slechts 6% B.T.W.
Lid van NOA

P R A K T I J K DE WESTDUIN

- acupunctuur • counselling • coaching •
- dry needling • fysiotherapie • voeding •
- medical taping • (psycho)therapie • EMDR •

- > burn-out?
- > blessures?
- > chronische spierklachten?
- > fibromyalgie?
- > migraine?
- > misbruik (geestelijk, fysiek, leeftijdsgerelateerd)?
- > onverwerkte ervaringen (trauma)?
- > spierknopen?

Westduinweg 76 - 2583 EK Den Haag
e: info@DeWestDuin.nl • www.DeWestDuin.nl
t: (070) 33 88 722

Need help for psychological or physical problems:
we speak English, wir sprechen Deutsch

Als het thuis even niet meer gaat

Herstellen of aansterken na een ziekenhuisopname?
Of tijdelijk dichtbij huis gerichte zorg nodig?

HWW zorg helpt u er weer bovenop!

Wilt u meer weten?
Klantenservice: (070) 379 33 00

hwwzorg.nl

HWW zorg
Haagse Wijk- en Woonzorg

De luxe van kwaliteit krijgt u bij ons gratis

ENGERING
S I N D S 1 9 0 6

www.engerling.nl

SPOEDBRIEF WIJKOVERLEG OVER BETAALD PARKEREN NAAR DE WETHOUDER

Op de website www.statenkwartier.net staat inmiddels de brief die vanuit het Wijkoverleg op 13 november jl. is gestuurd naar wethouder Tom de Bruijn. Dit verzoek om plaatsing op onze site werd staande de wijkvergadering van 22 november jl. gedaan. Het wijkoverleg geeft daar uiteraard gevolg aan. Openheid van zaken naar alle wijkbewoners staat hoog in het vaandel.

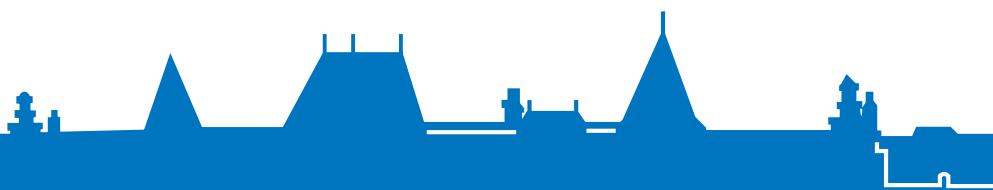
We realiseren ons tegelijkertijd dat menigene geen internet heeft en/of onze website niet (regelmatig) raadpleegt. Reden genoeg om hier in de Statenkoerier een samenvatting van deze brief aan de wethouder te plaatsen. Op het moment van de sluitingstermijn voor kopij van dit nummer van de Statenkoerier was de reactie van de wethouder op onze brief nog niet in ons bezit. Zodra dit wel het geval is wordt deze gepubliceerd op onze website.

Samenvatting brief bestuur Wijkoverleg, d.d. 13 november 2017

1. De gemeente stelt dat al in januari 2017 het parkeerbeleid voor het Statenkwartier onherroepelijk is vastgelegd bij Raadsbesluit. Misschien dat een evaluatie eind 2018 zou vragen een en ander aan te passen, dat ziet de gemeente dan wel weer. De gemeente wilde met het Wijkoverleg nog wel over tijden en tarieven praten. Daarop antwoordde het bestuur van het Wijkoverleg zich niet tegen parkeerbelasting in het Statenkwartier te zullen verzetten. Aangenomen dat ook de omliggende wijken betaald parkeren zouden krijgen en er nog afstemming zou volgen over tijden en tarieven.
2. Geheel onverwachts bleek recent dat er toch bijstellingen mogelijk waren. Bijvoorbeeld bij de grote bedrijven aan de Scheveningse haven (van 13.00 – 24.00 uur naar 18.00 – 24.00 uur). En het aantal parkeervergunningen voor bedrijven in het Statenkwartier. Maar een bijstelling van de tijden (13.00 – 24.00 uur) en de uren van bezoekersparkeren (220 uur) in het Statenkwartier was onbespreekbaar.
3. Het Wijkoverleg vindt dat de wijk geen vrijplaats voor gratis parkeren mag worden. Krijgen de omliggende wijken parkeerbelasting, dan kan het Statenkwartier geen vrijplaats zijn voor gratis parkeren. De gemeente hanteert voor onverantwoorde parkeerdruk vooral het strandbezoek. Bovendien zetten veel werknemers hun auto in onze wijk en gaan met openbaar vervoer of fiets naar hun werklocatie, waar voor parkeren wél betaald moet worden. Die negatieve invloed van buitenaf doet zich overdag voor en niet tussen 18.00 en 24.00 uur. De parkeerdruk in deze avondperiode veroorzaken de bewoners zelf. Zij moeten nu echter de prijs betalen voor een probleem, dat in dit tijdvak niet wordt ondervangen door betaald parkeren. Bovendien wordt bezoek aan wijkbewoners in de avonden belast met betaald parkeren, dit beperkt het woongenot nog verder.
4. De gemeente deelt mee dat een en ander is afgestemd op het regime in de omliggende wijken. Daarmee schiet het regime van 18.00 – 24.00 uur zijn doel voorbij. Het heeft meer weg van het genereren van extra inkomsten dan het tegengaan van het parkeerprobleem.
5. In diverse wijken staan voor bezoekersparkeren 280 uur beschikbaar. Waarom in het Statenkwartier slechts 220 uur? Dat is nooit verklaard en het Wijkoverleg heeft het ook niet kunnen bedenken.

Samenvattend vraagt het Wijkoverleg nadrukkelijk aan de wethouder:

- Richt betaald parkeren op overdag tot 18.00 uur.
- Stel het aantal uren bezoekersparkeren op 280.
- Laat deze aanpassingen direct per 30 november 2017 ingaan.
- Gebruik dit regime als vertrekpunt bij de evaluatie eind 2018.

“
**In een oververhitte
woningmarkt houden
wij het hoofd koel.**
Nicole Vrolijk, algemeen directeur

Huizen die steeds sneller worden verkocht. De hypotheekrente die onder het vriespunt daalt. De woningmarkt is oververhit, ook in het Statenkwartier. Of u nu een woning zoekt of er een wilt verkopen: u heeft een makelaar nodig die het hoofd koel houdt. Dat is Nelisse, al 40 jaar. Ons team staat voor u klaar. Maak snel een afspraak voor een adviesgesprek.

Dit is Nelisse.

Statenlaan 128, Den Haag • T 070 350 1400 • E info@nelisse.nl • www.nelisse.nl

TOPWIJNEN OP JUBILEUMAVOND WIJNCLUB STATENKWARTIER

Tekst en fotografie Frank van Ewijk

Na het Walking Dinner van 2012 nam wijkgenoot Jeroen du Pont het initiatief om met een aantal wijkgenoten tevens wijnliefhebbers een wijnclub op te richten. Na een snelle toestroom kwam de club tegen de zomer van 2012 voor het eerst bij elkaar.

Al gauw ontstond het idee om bij toerbeurt bij een van de leden thuis een avond te organiseren rondom een thema. Na wat indraaien ging in het najaar de groep van start. Nog steeds zijn van de twaalf leden -het maximum dat in een huiskamer ontvangen kan worden- er acht vanaf het eerste uur bij. Oprichter Jeroen du Pont die nog steeds in de wijk woont, heeft helaas de club moeten verlaten. Hij vertelt er over: *"Ik nam al deel aan een andere wijnproefclub (waar ik nog steeds bij zit), en wilde graag een tweede groep opzetten op loop- of fietsafstand. Helaas blijkt de vrijdagavond voor mij vaak lastig. Ik vind het heel erg leuk om te horen dat de groep nog steeds bestaat en men nog steeds zo enthousiast is!"*. De wijnclub komt maandelijks bij elkaar, proeft blind (ieder lid heeft een identiek 'wijnrokje', per 4 stuks gemaakt van leggings van de Haagse markt) en bespreekt wijnen aan de hand van een door het gasthuis gekozen thema en maakt een blogje voor op de Statenkwartierwebsite. De richtprijs van de wijnen per fles is ca € 10 en is daarmee wat hoger dan de meeste leden gemiddeld aanschaffen. Dat biedt juist ruimte om eens wat andere wijnen uit te proberen. De wijnen worden zo beschreven dat ook wijkgenoten er hun voordeel mee kunnen doen en weten waar ze deze wijnen kunnen aanschaffen. Inmiddels zijn al vele thema's de revue gepasseerd: diverse landen of streken, druivensoorten, seizoenen, feesten of gerechten, maar het meest opvallende thema was toch wel de garnaal. De kreet die op elke proefavond inmiddels wel een keer terugkeert is de vraag 'of de wijn de garnaal aankan'. Ook 'Van La Loren tot Lagrein' scoorde hoog in het rijtje speciale avonden en de goddelijke wijn als

Raymond van Hoof (l) schenkt Marc de Krom (r) nog eens bij

Paasthema leidde tot allerlei geestige spitsvondigheden.

De wijnclub is met twaalf leden vol, maar er is inmiddels een tweede wijnclub ontstaan (breder dan alleen het Statenkwartier), waar nieuwe belangstellenden naar worden doorverwezen.

Het eerste lustrum

Ter viering van het eerste lustrum van de wijnclub werd in de oktobermaand afgeweken van het gebruikelijke formaat en werden uitsluitend topwijnen gedronken. Dat betekent niet dat er ineens diep in de buidel getast moest worden – de gemiddelde prijs van de wijn is nog steeds zo'n 10 euro – maar topwijn zegt wel iets over de kwaliteit. Voor deze gelegenheid werden namelijk een aantal winnende wijnen van de afgelopen jaren nog eens herproefd, mits deze nog steeds in een wijnaak in het Statenkwartier verkrijgbaar waren. Met hier en daar een compromis aan het wijnjaar, is het gelukt de winnaars bij elkaar te krijgen.

De witte wijn uit eigen land – een Riesling van de Apostelhoeve uit 2016 verkrijgbaar bij Le Connaisseur – kwam net een puntje te kort voor de prijzen, maar geeft wel aan dat de Nederlandse wijn in de lift zit. Alle wijnen van de avond kregen een goede waardering. Het zijn dus inderdaad 'topwijnen' en niet het gevolg van verminderde kwaliteit van het panel aan het eind van een wijnproefavond...

Op naar het tweede lustrum. Proost!

De winnaars onder de winnaars volgens de wijnclub

Witte wijn

Bishops Leap, een heerlijke frisse Sauvignon Blanc uit Marlborough, Nieuw Zeeland (2015). €9 bij Le Bouchon.

Rode wijn

Ironstone, een Zinfandel van oude wijnstokken uit Californië, Verenigde Staten (2014). Een stevige volle wijn voor bij een mals stuk rood vlees. €11 bij Gall & Gall. In onze scores was deze wijn ook de winnaar van alle wijnen.

Bubbels

Giol, een prosecco uit Treviso, Italië. Lekker fris met een klein zoetje en een fijne diepe smaak. Een prachtig glas om een avond mee te beginnen. €14 bij Bosman Wijnkopers.

Dessert wijn

Malvilla, een zoete riesling uit San Antonio, Chili. €13 bij Le Bouchon.

Korff de Gidts
Makelaardij

VERKOCHT
070 - 355 8400
Korff de Gidts

9,2
Klantwaardering Funda

Van Boetzelaerlaan 1 | 2581 AA Den Haag | T 070 - 355 84 00 | info@korffdegidts.nl | www.korffdegidts.nl

ITALIA
Auto
CORSE

Specialist in **Alfa Romeo**
Onderhoud **Fiat** en **Alfa Romeo**
APK keuringen (*alle merken*) RDW-erkend
Schadeherstel (*alle merken*)
Verkoop nieuwe en gebruikte Alfa Romeo's

Alfa Romeo

Sonoystraat 80 - 90, 2581 VP Den Haag.
Telefoon 070 - 354 18 42

www.italiaautocorse.nl

Tuin inrichten, renoveren of onderhouden...

GROENSPECIALISTEN

Ontwerp, inrichting en onderhoud
van tuinen en groenvoorzieningen.

Voor meer informatie:
www.groenspecialisten.nl
Voorburg/ Pijnacker • Telefoon: 015 - 361 09 78

EXCLUSIEF
GESELECTEERD.NL

DE TUINEN
VAN
APPELTERTN

GROEN
KEUR®
GECERTIFICEERD
BEDRIJF

MARJOLEIN DE JONG NIEUWE VOORZITTER BESTUUR WIJKOVERLEG STATENKWARTIER

Tijdens de jaarvergadering van het Bestuur van het wijkoverleg, op 22 november jl., is Marjolein de Jong gekozen tot nieuwe voorzitter. Zij volgt Koen Baart op die 5 jaar lang de voorzittershamer heeft gehanteerd.

Tekst en fotografie Menno de Groot

Samen met haar man Diemer Duijkers en twee flatcoated retrievers woont Marjolein (58) op de Aert van der Goesstraat. In 1999 kwamen ze hier vanuit het Limburgse Heel wonen. In Heel runden ze een hotel-restaurant. Hier kochten 'ze' het pand met eetcafé 'De Twee Leeuwen' om er restaurant 'Aert' in te vestigen en om er boven te gaan wonen. Het restaurant bestierden ze twee-en-een-half jaar. Daarna werd het restaurant verhuurd aan 'Da Enzo'.

Bij binnenkomst valt het oog meteen op een voorstudie van 'De Indische tantes' van kunstenaar Loek Bos. "Een cadeau van Diemer", vertelt Marjolein. "Op 5 oktober 2013 heb ik als wethouder van Cultuur, samen met Yvonne Keuls, het standbeeld op het Frederik Hendriplein onthuld. De dag ervoor kreeg ik van de specialist te horen dat ik kanker had. Na 5 oktober ben ik tijdens bestralingen en chemo's door blijven werken en rond de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 gestopt om de behandeling in het ziekenhuis af te maken. Inmiddels ben ik goed hersteld. Ik vind het beeld niet alleen mooi, maar het herinnert mij ook aan deze bewogen periode in mijn leven."

Marjolein wordt regelmatig gevraagd voor bestuursfuncties. Niet vreemd als je zoveel bestuurservaring hebt. De meeste verzoeken houdt ze af omdat "je voordat je het weet weer alleen maar aan het werk bent en geen tijd voor privé hebt." "Koen Baart belde mij al een tijd terug", vertelt ze. "Er zijn een aantal gesprekken geweest met Koen en later met het bestuur, die waren heel prettig. Geweldig als je hun enthousiasme ziet, maar ook dat van al die andere vrijwilligers die zich inzetten voor de wijk. Voor mij een reden om dit met graagte te gaan doen."

Hoewel Marjolein niet actief was in de wijk, was ze als wethouder van cultuur wel betrokken bij allerlei zaken die de wijk aangaan zoals musea en de Internationale zone. "Dat kan handig zijn", zegt ze. "Als voorzitter zit ik niet alleen voor en moet ik zorgen dat zaken goed lopen, maar onderhoud ik grensoverschrijdende contacten en ben ik verantwoordelijk voor het overleg met de gemeente. En al die zaken moeten goed naar de wijk worden gecommuniceerd via bijeenkomsten, Statenkoerier, website en nieuwsbrieven."

"Het Statenkwartier is een geweldige wijk om te wonen", vindt Marjolein. "We zitten binnen vijftien minuten in het centrum van de stad of op het strand. Er zijn veel culturele voorzieningen, je kunt er lekker eten en prettig winkelen. Daarnaast zijn de mensen die er wonen erg aardig." Ze vervolgt "De afgelopen tijd zijn er veel grote zaken op ons afgekomen: de tram, betaald parkeren en de herinrichting van de Frederik Hendriklaan, Aert van der Goesstraat en de Willem de Zwijgerlaan. Daarnaast zou ik zelf zou graag zien dat de gemeente wat meer haast maakt met de ORAC's, de ondergrondse restafvalcontainers. Dit zijn allemaal zaken waar we als

Marjolein de Jong (58)

- 2002-2010 gemeenteraadslid D66
- 2010-2014 wethouder
Portefeuille o.a. cultuur, toerisme en citymarketing, alsmede bouwplannen in de Binnenstad (o.a. Grote Marktstraat en Spuiforum) en de Internationale Zone.
- Voorzitter van het Bestuur Stichting Ondernemersgala Den Haag
- Voorzitter bestuur van Het Paard van Troje.
- Verder regionaal en landelijk actief voor D66.

bestuur bovenop moeten zitten om te zorgen dat procedures en regels goed gevolgd worden. Maar waar het uiteindelijk om gaat is dat we oog houden voor de mensen. Dat het hier gezellig blijft in een goede atmosfeer. Dat het in het Statenkwartier prettig wonen is. Kortom, dat we de mens centraal houden."

Wij mochten op visite komen bij groep Rood 1 en 2 van juf Carla van de Annie MG Schmidtschool. Dat was enorm gezellig. We vroegen de groep, wat vind je leuk met kerst en wat ga je doen in de winter. En dit is wat ze ons vertelden...

de kinderkerst

Ik ben Mark en ik schrijf samen met Marie-Louise boeken. De meeste voor kinderen, maar ook een paar voor grote mensen (maar kinderen kunnen ze ook lezen). Die boeken voor volwassenen gaan over pinguïn Max. En pinguïn Max woont natuurlijk in de sneeuw. Ik vind het heel leuk om deze boeken te maken. En, nu het winter is, past het heel goed bij deze pagina van de Statenkoerier. Dus zie je hier, tussen alle leuke stukjes ook af en toe een illustratie uit de pinguïn Max boekjes.

Waarom wij een witte kerst het allerleukst vinden...

Heel lang geleden schreef Charles Dickens (een beroemde schrijver van heel, heel geleden) een boek over kerst: "A Christmas Carol" (dit verscheen in 1843 lang geleden hè?). En in dit boek ging het voor het eerst over een witte kerst. Dit boek werd heel veel gelezen (En nu nog. Misschien ken je het verhaal wel over de hebbelijke Scrooge, die bezoek krijgt van drie geesten, die hem laten zien dat je veel liever hoort te zijn voor elkaar en zeker ook met kerst).

Na dit boek schreef, honderd jaar later, in 1940 Irving Berlin het lied "White Christmas." En dit is nog steeds een heel veel gedraaid kerstliedje. Ook dit liedje gaat over sneeuw met kerst. En hoe meer we het zingen, des te meer verlangen we naar dikke sneeuwvlokken in december...

En ik ben Marie-Louise. Ik maak alle boeken én ook deze kinderpagina, samen met Mark. Voor deze editie hebben we zelfs vier pagina's met leuk! Dat is omdat dit de allerlaatste Statenkoerier van 2017 is. Eigenlijk zien we elkaar dus pas volgend jaar weer hier! We hebben voor deze Kinderpagina kinderen geïnterviewd en gefotografeerd. Weet je wat ik grappig vond bij de interviews met de kinderen? Dat ze allemaal heel erg zin hebben in sneeuw met kerst. En dan met z'n allen sneeuwballen gooien en sneeuwpoppen maken. Dat lijkt mij ook heel leuk. Maar, weet je, ik kan me niet meer herinneren wanneer er voor het laatst sneeuw lag met kerst...

Willem (4 jaar) Het is bijna nieuw jaar. En dan ben ik jarig. In april. En als ik jarig ben wil naar de Efteling. Maar eerst is het winter en wil ik sneeuwballen gooien, dat is zo leuk!

Meer weten over de schilderijen en (kinder-)boeken van Marie-Louise & Mark Sekrève?

Kijk op hun site bulkjes.nl of volg hun op Instagram [@girafenvriendjes](https://www.instagram.com/girafenvriendjes)

Lauren (4 jaar) Ik hou van kerst. Dan ga ik sneeuwpoppen maken. En ligt er overal sneeuw. Maar dan moet ik wel eerst nieuwe handschoenen kopen voor al die koude sneeuw.

illustratie uit: 'Jij bent geweldig!'

pagina

Flynn (5 ½ jaar) Ik ben misschien bijna jarig, maar misschien duurt het nog 100 nachties. Dan wil ik graag naar de film. En als het kerst is gaan we naar opa en oma. En dan ga ik een sneeuwballengevecht houden.

Ebe (4 jaar) Ik ga soms met kerst naar opa en oma om daar te eten. En ijs en frietjes te eten. Ik ga met kerst de allergrootste sneeuwpop maken.

illustratie uit: 'Giraf gaat logeren'

Eva (5 jaar) In april word ik al zes. Maar eerst is het kerst en dan ga ik de kerstboom versieren. Oma woont veel te ver weg, daar gaan we niet naartoe, maar met pappa en mamma is kerst heel leuk. En ik heb er ook zin in.

Speciaal voor deze editie een kerstverhaaltje van ons, voor jou, over Koe en Schaap. Om lekker voor te laten lezen of misschien wel zelf voor te lezen!

KERSTERIG een klein kerstverhaal

Het was kerstavond. Schaap hing de laatste kerstslinger in de kerstboom. Hij deed een paar stappen achteruit. De boom zag er prachtig uit dit jaar: kerstballen in alle kleuren, een glazen kerstmannetje aan één van de takken, kerstengeltjes met gouden vleugels, een piek die glinsterde bovenin de boom, kleine chocoladekransjes aan bijna alle takken en mooie lichtjes die de boom deed glansen. Maar Schaap schudde zijn hoofd. En zuchtte. 'Wat is er?' vroeg Koe, die twee koppen chocolademelk de kamer binnen bracht. Schaap haalde zijn schouders op. 'Ik weet het niet,' zei hij langzaam. 'Ik... Ik mis iets.' 'Tets?' vroeg Koe. 'Iets kersterigs,' zei Schaap. Koe krabte aan zijn oor. Hij drukte Schaap een kop chocolademelk in zijn poten. En nam zelf een grote slok van de zijne. 'Iets kersterigs...' zei Koe. Hij knikte. 'Wat dacht je van..'. Koe keek naar Schaap. 'Een kerstlied! Een kerstlied zingen, dat is weer een briljant plan van mij! Niets werkt zo goed voor het kersterige, als samen een kerstlied zingen.' En nog voor Schaap kon zeggen dat hij zijn buik vol had van kerstliedjes, zette Koe luidkeels 'De herdertjes lagen bij nahahachte' in. Schaap probeerde zijn lippen stevig op elkaar te houden. Maar de porren van Koe in zijn rug maakte dat hij toch maar mee begon te zingen. 'Prachtig!' zei Koe tevreden na het laatste refrein. 'Op en top kerst! Nou Schaap, dat kerstgevoel zit er toch weer stevig in vandaag!' Lees verder...

Tobias (5 jaar) Ik ga allemaal sneeuwballen gooien. Soms ligt er geen sneeuw, maar dan is het toch leuk, want dan komt er een grote kerstboom bij ons thuis.

Katia (4 jaar) Ik heb een grote broer van 6 jaar. En ik heb zin in kerst, maar ik weet niet wat we gaan doen. Maar het wordt altijd leuk.

Thomas (5 jaar) Ik ga met kerst naar een huis met springkussen en je kunt er skiën. Daar heb ik zin in, want ik heb stokken met puntjes eraan. En daar kan ik mee skiën. Pappa gaat dan vallen, dat is zo grappig! En ik kan achteruit koprol door de sneeuw.

Schaap schudde zijn kop. Hij dronk zijn kop chocolademelk op en keek naar de piek. Hij zuchtte. Koe keek kort naar Schaap. Schaap zuchtte nog een keer.

'Wat is er nu weer?' vroeg Koe. 'Tja,' zei Schaap, 'dat kersterige, weet je, ik voel het gewoon-weg niet.' Koe zette zijn poten in zijn zij. Hij fronste. 'Nog steeds niet?'

Schaap haalde zijn schouders op. 'Laat me even denken,' zei Koe. Hij kneep zijn ogen tot kleine spleetjes. 'Maar natuurlijk!' Hij stormde de kamer uit. En kwam terug met een blad vol hapjes. 'Kersteten! Dat had je nodig. Kerst is liedjes en een buik vol lekkers. Kom Schaapje.' Koe zette een bord voor Schaap neer. Schaap at van zijn bord. Hij knabbelde op de heerlijkste hapjes die Koe hem voorzette. 'Lekker?' vroeg Koe. Schaap knikte met volle mond. 'Nog een bordje,' zei Koe.

En wachtte het antwoord van Schaap niet af. 'Hoe voller je buik, hoe kersteriger het wordt.' Schaap at zijn tweede bordje netjes leeg. 'En hoe voel je je?' vroeg Koe gespannen. Schaap zakte onderuit. 'Ik voel me vol, propvol.'

'Perfect!' riep Koe uit. 'Dat is nou precies het kersterige waar je naar op zoek was!' Schaap pufte het volle gevoel in zijn buik weg. 'Ach, weet je...' zei hij. Koe sprong overeind 'Niets zeggen! Niets zeggen! Nog steeds niet genoeg. Helemaal duidelijk! Laat me even denken.' Koe liep een rondje rond de kerstboom. 'Laat me nog wat langer denken,' zei hij toen hij weer voor Schaap stond.

Koe liep een tweede rondje. Hij hief een hoef in de lucht. 'Wat dacht je van...' 'Van?' vroeg Schaap. 'Nee, nee, toch niet. Niet kersterig genoeg.'

Koe liep met gebogen kop nog een rondje rond de boom. 'Wat jij nodig hebt is een grote.' Lees verder...

Aaf (5 jaar) Ik heb een hele grote zus van 17 en een hele grote broer van 18 jaar. En nog een grote broer van 9 jaar. Wij eten met de winter altijd stamppt met vrienden. En dan zit er ook worst in en dat vinden we allemaal lekker.

Jonah (4 jaar) Ik vind de kerstboom heel leuk. Die maak ik mooi, met pappa en mamma. Maar in de punt van de boom moet ook iets. Dat doe ik met pappa. En ik ga ook naar oma met kerst dat is leuk.

'Een grote wat?' vroeg Schaap. 'Nee, nee ook niet. Nog even geduld. Het komt, het komt.' Koe mompelde wat voor zich uit en liep nog een rondje om de boom. Plotseling stond hij doodstil. 'Een kerstwens! Dat is het!' Schaap krapte aan zijn kop. 'Denk je echt?' 'Zeker weten,' zei Koe. 'We beginnen meteen. Schaap, wat wil je deze kerst?' Schaap dacht na. En toen nog wat dieper. Maar er kwam niets. Zijn hoofd bleef leeg. Geen enkel idee. 'Schaap?' vroeg Koe. 'Weet je het al?' Schaap schudde zijn kop. 'Ik weet er wel eentje,' zei Koe. Hij deed zijn ogen dicht. 'Ik wens voor Schaap, mijn beste vriend, het allermooiste, kersterigste.' Schaap keek naar de boom. Hij keek naar de schalen met heerlijke hapjes. En toen naar Koe, die naast hem stond en zijn ogen stijf dicht had. Schaap glimlachte. Koe deed één oog open. 'En heb jij al een kerstwens bedacht?' 'Ik wens,' zei Schaap. Zijn ogen twinkelden even. Schaap deed zijn poten wijd uit. 'Ik wens een kerstavond met mijn beste vriend.' 'Maar...' zei Koe verbaasd. Hij omarmde schaap. 'Ik ben hier! En ik ben je beste vriend!' Schaap knikte wild, maakte een vrolijk sprongetje, zong op zijn aller hardst jingle bells, porde Koe daarbij zo lang in zijn rug tot hij mee zong uit volle borst, at toen zeven chocoladekransjes. En propte er acht in de mond van zijn beste vriend.

Bo (4 jaar) Ik ga met kerst mamma helpen. Eerst help ik met ballen ophangen in de boom. Mamma zegt dat ze het heel gezellig vindt als ik help.

Oscar (5 jaar) Ik heb een lieve broer van 7 en een zusje van 0. Als het kerst is gaan we twee grote sneeuwmannen maken, met een hele grote hoed op. Ik ga dan in de sneeuw duiken. En als het niet sneeuwt ga ik op het balkon racen in mijn kart.

Vera (5 jaar) Ik krijg cadeautjes met kerst. Ik wil een slee. En rolschaatsen. En ik ga de kerstboom versieren met pappa en mamma. En als er geen sneeuw ligt ga ik binnen spelen met Lego friends.

We wensen je een fijne kerst
met of zonder sneeuw!
En een fantastisch 2018!
Dikke zoen,
Marie-Louise en Mark Sekrève

en natuurlijk ook
van
girafenvriendjes.nl

Thibault (4 jaar) Ik krijg met kerst allemaal kerstcadeautjes. Die liggen beneden. Ik wil schoenen met wielen. Dan kun je lopen en rijden en glijden.

Arent Nederlof Hans Korff de Gidts Carolus Delbeek

OOSTERHOF
makelaars

Koninginnegracht 34
2514 AC Den Haag
070 - 302 25 25

E-mail: info@oosterhofmakelaars.nl
Website: www.oosterhofmakelaars.nl

Aankoop en Verkoop Huur en Verhuur Taxaties

Sales and purchase services Appraisals Rentals Consultancy

Meesters in Makelen
óók in het Statenkwartier!

Met passende zorg, langer
zelfstandig en thuis bij Oldael

Zorggroep Oldael beheert twee woonzorgcentra in goede wijken in Den Haag, met ruime appartementen, een eigen keuken en begeleiding, zorg en verpleging op maat. U bent van harte welkom voor een rondleiding in **Aelbrecht van Beijeren** (Benoordenhout) en **Oldeslo** (Duttendel).

Bel voor een afspraak of meer informatie met onze cliëntadviseur op **070-530 05 08**

www.oldael.nl

**Susanne
Sluyterman van Loo**

UITVAARTBEGELEIDING

Om u goed te kunnen bijstaan bij de voorbereiding en de uitvoering van een persoonlijk, liefdevol en waardig afscheid beschouw ik 'goed kunnen luisteren' als mijn belangrijkste eigenschap. Luisteren om te begrijpen wat persoonlijk, liefdevol en waardig voor u betekent. Zodat ik op de achtergrond met oog voor ieder detail kan zorgen voor een afscheid waar met een warm gevoel op wordt teruggekeken.

Telefoon 06 37 27 57 77 (24 uur per dag bereikbaar)
contact@susannesluytermanvanloo.nl - www.susannesluytermanvanloo.nl

Wereldwinkel Scheveningen

De fairtrade cadeauwinkel

Elk product is met zorg en volgens eerlijke handelscriteria ingekocht

Stevinstraat 149
2587 ED Den Haag
tel: 070-3060851
www.wereldwinkelscheveningen.nl

facebook.com/wereldwinkelscheveningen

LAMPIONNENOPTOCHT IN HET STATENKWARTIER

Tekst Jan Bron Dik fotografie Abe van der Werff

Sint Maarten lampionnentocht ook dit jaar weer een groot succes!

Op 11 november 2017, het feest van Sint Maarten, werd voor de derde keer in onze wijk een grote lampionnenoptocht gehouden. Aan de oproep van Maarten Ruijters was massaal gehoor gegeven. Ruim 200 kinderen liepen - vaak begeleid door hun ouders - met hun lampionnen van het Prins Mauritsplein naar het Frederik Hendrikplein. Een feeëriek gebeuren dat glans geeft aan de donkere dagen voor Kerst. Volgend jaar weer!

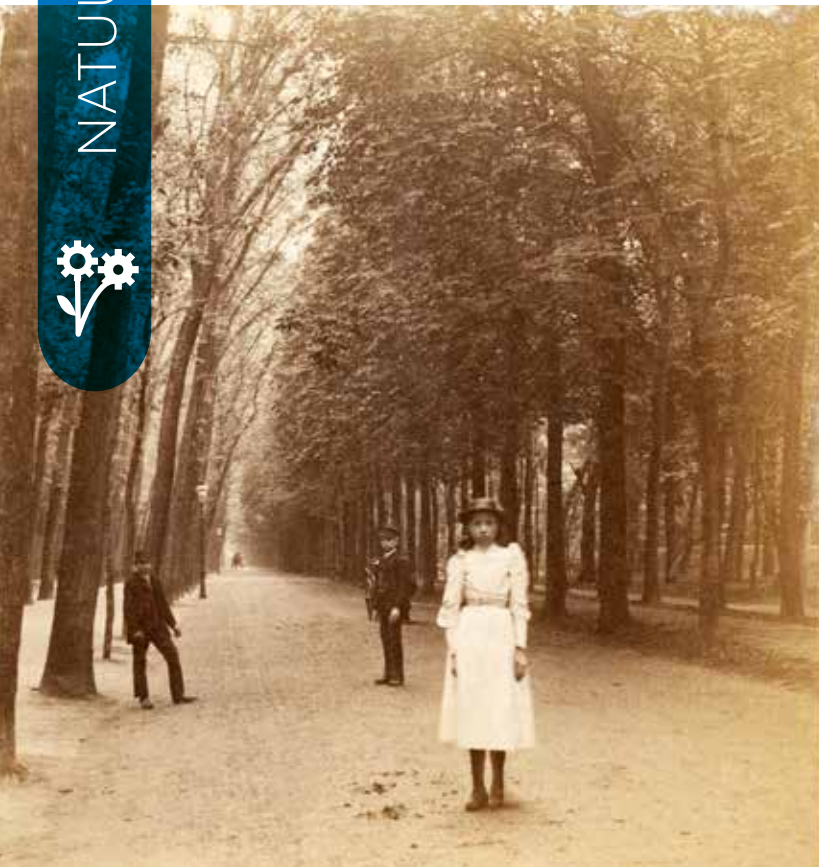

DE SCHEVENINGSEWEG EN DE TRAMBAAN

De mooiste en meest bijzondere straat in Den Haag heet de Scheveningseweg. Deze weg loopt voor een groot deel langs het Statenkwartier. “Gezichtsbepalend” noemen we hem. Waarom is die weg zo bijzonder?

Tekst en fotografie Abe van der Werff

Scheveningseweg 1892 Bron: Haagse beeldbank

Vanaf de Zeestraat tot hartje Scheveningen loopt de weg kaarsrecht. Prachtige bomen aan weerszijden markeren nog steeds de hele route, dat maakt het in het lange perspectief zo adembenemend mooi. Die weg moet wel een lange geschiedenis hebben, denk je meteen. En dat is ook zo. De verbinding tussen het oude vissersdorp Scheveningen en de grote stad Den Haag was ooit erg krakkemikkig, eigenlijk was er helemaal geen weg. Er waren alleen maar slecht begaanbare duinpaden. Steeds weer joeg harde wind stuifzand over het pad. Dat hebben vooral de vissersvrouwen geweten. Zij torsten hun zware manden met vis naar de stad. In 1665 werd die ellendige toestand opgeheven door de voltooiing van de Scheveningseweg, een traject van twee kilometer. Wat gebeurde er toen? Vanaf de ene zijde sjouwden vissersvrouwen's morgens hun last nu in een veel kortere tijd naar de stad, aan de andere kant spande de gegoede Haagse burgerij een koetsje in om eens gezellig naar Scheveningen te rijden. Kortom, een weg die nieuwe mogelijkheden opende. Deze weg ontlokte ook andere initiatieven. De Joodse

Een ogenschijnlijk kaarsrechte trambaan die toch al aan het verzakken is

“Er is nogal wat aan de hand”

Begraafplaats kwam in 1690 langs de Scheveningseweg te liggen. Buitenplaatsen kwamen op, projectontwikkeling zouden we dit vandaag noemen. Eerst het landgoed Zorgvliet met het Catshuis en in de 18e eeuw Huis Buitenrust en Huis Rustenburg. Maar de bouw van het Vredespaleis (1913) eiste zijn tol: de afbraak van die twee statige kapitale villa's. In het Galgenveld ook al langs de oude Scheveningseweg werden misdadigers opgehangen. De terechtgestelden moesten ter afschrikking lang blijven hangen. Aan het eind van de 18e eeuw verdween dit galgenveld met zijn akelige taferelen. De beleving van schoonheid door overdadig groen werd belangrijker gevonden. Terug naar onze tijd.

Trambaan

Al heel lang rijdt tram 1 langs de Scheveningseweg, van Scheveningen naar Delft. Dat lijkt allemaal goed te gaan. Maar

de werkelijkheid is anders. De constructie waarop de rails liggen is zeer dringend aan vervanging toe. Nu al mag de tram niet meer zo hard rijden anders kunnen gevaarlijke situaties ontstaan. De gemeente wil zo gauw mogelijk aan de slag, zei verantwoordelijk wethouder Tom de Bruijn (D66, Verkeer) voorjaar 2016. Logisch, zou je denken. Maar er is nogal wat aan de hand. En daardoor liet een definitieve beslissing lang op zich wachten. De oplossing lijkt nu nabij, maar op het moment van schrijven is de beslissing nog steeds niet definitief. Waar gaat dit dan allemaal om?

Constructie van de trambaan...

De tramrails langs de Scheveningseweg rusten op betonnen blokken, 'poeren' noemt de deskundige die dingen. De poeren zijn met stalen stangen verbonden zodat ze in het zand niet kunnen verschuiven. Een ongeveer 30 jaar oude, open constructie maakt het de kastanjabomen mogelijk hun wortels ook onder de rails te laten doorgroeien. Slim gevonden! Maar die constructie is veel eerder dan men toen dacht ernstig aan het vergaan. Mikte men toen op wel 50 jaar, het worden er nu hooguit 30 en dan moeten we nu niet lang meer wachten. De boomwortels zijn helemaal met de poeren en stangen vervlochten. Zou je deze constructie willen vernieuwen, dan beschadig je de wortels zozeer dat de toch al vaak door ziekte getroffen bomen geen lang leven meer hebben. Het moet dus anders want iedereen wil die prachtige bomenrij behouden.

... en de trams zelf

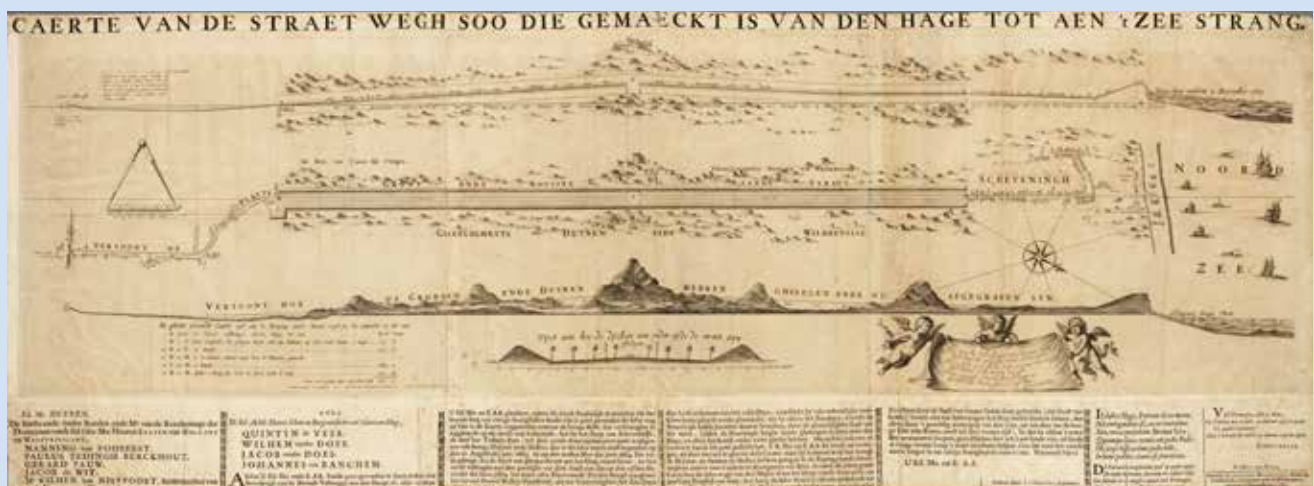
De wet gebiedt de gemeente om uiterlijk in 2020 alle trams en bussen én de haltes toegankelijk te hebben voor invaliden. De nieuwste trams voldoen aan dat criterium. Maar die trams zijn ook zwaarder en groter dan de oude en dus mogen ze nog niet over de oude spoorrails langs de Scheveningseweg rijden. De zaak is hiermee dubbel onder druk gezet.

Nu is elke nieuwe tramgeneratie weer wat zwaarder dan de vorige. Daar is wel bezwaar tegen gemaakt en de Statenkoerier schreef hier ook al eerder over, maar de beslissingen over de Haagse trams zijn al genomen. Met die realiteit hebben we dus rekening te houden. Wat je voor de Scheveningseweg ook bedenkt, elke oplossing veroorzaakt schade aan de bomen. Daarom is een tijdelijke oplossing buiten beeld gehouden. De spoorbaan vraagt om een constructie opgewassen tegen vandaag, morgen én overmorgen. "Niemand had in die tijd kunnen bedenken dat die fundering steviger had moeten zijn, dat de trams in de toekomst veel zwaarder zouden worden. Helaas, soms gebeuren die dingen." Aldus de bekende boomexpert Copijn die ook bij dit project werd geraadpleegd (Den Haag Centraal, 9.11.2017).

"De trams worden langer, breder en zwaarder"

Denktank

Wethouder De Bruijn wilde een breed gedragen oplossing. Een oplossing die technisch een goed vooruitzicht biedt, de bomen zoveel mogelijk handhaaft en hun gezonde groei toestaat, ja liefst ook nog eens stimuleert. Er moet snel worden opgetreden, niet alleen vanwege de wet met betrekking tot toegang van invaliden. Er is namelijk ook een wet 'Lokaal Spoor' die bij een te laat besluit het spoor wegens onveiligheid buiten gebruik kan stellen. De wethouder begreep dat vernieuwing van tramrails door zoveel wijken en natuurgevoelige gebieden een stevige procedure vereist. Beter een door velen gedragen oplossing dan een technocratisch snelle maar eenzijdige besluitvorming. Dus nodigde hij vertegenwoordigers van de meest betrokken wijkoverleggen en Haagse groengroepen uit om actief mee te denken, samen

Scheveningseweg 1667 Jan van Swieten – gravure Bron: Haagse beeldbank

Constantijn Huygens

De dichter-diplomaat Constantijn Huygens (1596-1687) staat bekend als de bedenker van de Scheveningseweg. Volgens het gangbare verhaal maakte hij het ontwerp zo gedurfd en nieuw dat hij alleen maar ongeloof en tegenstand ontmoette. Pas na lange tijd bleek er belangstelling voor. Het plan werd uit de kast gehaald en in de herfst van 1655 was de weg klaar, volgens het ontwerp van Huygens. Nieuw onderzoek van gastconservator Kees Stal van museum Muzee te Scheveningen toont evenwel aan dat dit verhaal een mythe is. Niet Huygens leverde het ontwerp. Dat werd gemaakt door landmeter Johan van Swieten. Van Swieten had ook de leiding over het werk dat een technisch hoogstandje was. Huygens heeft zich wel ingespannen voor een goede verbinding tussen Den Haag en de kust. Hij was een visionair die geloofde in vooruitgang en maakbaarheid. Hij maakte de geesten rijp voor de aanleg van de weg.

Deze prachtige en gezonde boom zal heus niet omvallen

met deskundigen van binnen en buiten de gemeente. Het werden twaalf leden: Wijkoverleg Scheveningen Dorp, Wijkoverleg Statenkwartier, Stichting Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark, Stichting wijkoverleg Zorgvliet, Wijkvereniging van Stolkpark, Fietzersbond, Rover afdeling Den Haag, Algemene Vereniging voor Natuurbescherming Den Haag e.o.; Platform Beter Openbaar Vervoer Haaglanden; Stichting SOS Den Haag, Facebook pagina Behoud Scheveningsebosjes, Waterpartij en Westbroekpark, Fietzersbond en de Haagse Bomen Stichting. Een onafhankelijk voorzitter en een notulist kwamen van het adviesbureau voor beleidsmarketing Awareness.

De wethouder hoopte op een unaniem advies van deze Denktank. Hoe realistisch was die wens? Natuurlijk, een unaniem uitgebracht advies zou het verdere proces versnellen. De wethouder meende dat het onderwerp zo goed was voorbereid dat met drie of vier besprekingen de zaak wel zou zijn beklonken. Waarom zou echter een Denktank wél eensgezind reageren en een gemeenteraad nooit? Deze Denktank bleek dan ook een redelijke afspiegeling van de maatschappij te zijn. Sommige leden zonder, anderen met een achterban of een belangengroep en weer anderen gedelegeerd door bijvoorbeeld hun wijkvereniging. De meningen waren daarom spoedig verdeeld en dat zou zo blijven.

“Geen snelle technocratische besluitvorming”

Minutieus onderzoek

In Nederland kan iedereen overal over meepraten, graag zelfs want we houden van betrokken burgers. En besluitvorming moet altijd de sluitsteen zijn. Het tijdsverloop tussen start en finish kan dan wel eens heel lang gaan duren, zeker in dit geval. Maar er

was voor langdurigheid toch helemaal geen tijd? De werkgroep liet zich echter niet onder druk zetten, onderzocht alle opties met grote zorgvuldigheid, betrok rapporten over techniek, natuur en milieu, hoorde tal van externe deskundigen. Alle bomen in het traject werden onderzocht en kregen een nummer. Bij een flink aantal bomen werd bovendien een ‘statische stabiliteitsmeting’ toegepast. Ook de bodemgesteldheid werd nauwkeurig in kaart gebracht. Het Ingenieursbureau Den Haag wilde graag weten voor welke plantensoorten het gebied betekenis heeft. Dan kan je daarmee bij de inrichting van je plan rekening houden. Heel begrijpelijk. Het kwam goed uit dat in 2015 in de Scheveningse Bosjes al plantensoorten waren geïnventariseerd. Aanvullend onderzoek leerde een jaar later dat er in dit gebied 110 kruidensoorten aanwezig zijn. Honderdtien! En wat dacht u van de vlinders Bruin Zandoogje, naast het Boomklauwtje, de Gehakkelde Aurelia, de Paardenbijter, de Kleine Vos en het Icarusblauwtje? Vooral het Klein Koolwitje komt langs de hele Scheveningseweg voor maar dat gaat ook op voor het Bont Zandoogje. Op gedetailleerde kaarten werden de vindplaatsen aangegeven. Hoe zorgvuldig kan je zijn.

Standpunten in de denktank

Het gaat dus nog steeds om een nieuwe, toekomstbestendige constructie voor de tramrails van lijn 1. Als je de stapels aan overwegingen, standpunten, verslagen en onderzoeksrapporten snel doorleest dreigt het centrale onderwerp al na enkele ogenblikken weg te glippen. Ik laat daarom al die details, hoe zorgvuldig er ook aan gewerkt is en hoe hard daar ook voor gestreden is, even rusten en noem meteen de conclusies van de Denktank.

Er werden twee standpunten ingenomen, voor de ene opteerden vijf leden, voor de andere zeven. Dat van de zeven werd het uiteindelijke meerderheidsadvies, met vermelding van het minderheidsstandpunt.

- De ene groep opteerde bij de hoofdkeuze – dat is het nieuwe spoor in beide richtingen - voor ongeveer dezelfde plek als de huidige rails. Dan hoef je zo weinig mogelijk in de grond te wroeten en wordt het huidige wortelpakket niet al te zwaar aangetast. Dat biedt de beste overlevingskans voor de bestaande bomen, was het uitgangspunt.
- De andere groep wilde het nieuwe spoor juist omwille van de toekomstbestendigheid wél verschuiven. De rails komen dan wat verder van de rijbaan te liggen. Dat is goed voor de nieuwe bomenrij aan die kant, maar ook wat dichterbij de bomen aan de boszijde. Dit advies gaat uit van een meer drastische ingreep ten gunste van een lange termijnoplossing.
- Nog een kwestie verdeelde de Denktank. De kastanjes tussen spoor en rijbaan zijn voor het overgrote deel aangetast door de kastanje-bloedingsziekte. De ene groep wilde die rij kastanjes in één keer vervangen door een andere bomensoort, de andere groep koos voor een uitsterfbeleid met geleidelijke vervanging over een periode van bijvoorbeeld tien jaar.

Boomexpert Copijn dacht eerst dat het wel mee zou vallen met die zieke kastanjes. Deze bomen hebben een herstellend vermogen, wist hij. Maar toen hij een halfjaar later opnieuw en nu met wat meer tijd ging onderzoeken, bleken ook naar zijn mening de kastanjes erg ziek. Er is geen redden meer aan, was zijn trieste conclusie.

Duurzaamheid

Na al die verdeeldheid, wat waren nu de voordelen als je kiest voor een verschoven ligging van de tramrails? Er ontstaat dan veel ruimte voor nieuw aan te planten bomen. Er kunnen zelfs méér bomen dan voorheen komen. Men vindt óók voor de lange termijn dit de beste keuze voor de groenqualiteit en het behoud van de zichtlijnen van de Scheveningseweg. Het onvermijdelijke woord 'duurzaamheid' duikt op. En nog een keer als het gaat om een nieuwe, veilige en onderhoudsarme trambaan. De voorgestelde constructiemethode is al vaak en met succes beproefd, dus werd dat de voorkeur.

Zieke kastanjes

De bomenexpert van de gemeente is ervan overtuigd dat alle kastanjes uiteindelijk ziek zullen worden. Nu al zijn slechts 15 van de 85 kastanjes nog niet aangetast door de vreselijke kastanje-bloedingsziekte. Hoe kon die ziekte ontstaan? Boomdeskundigen noemen het klimaat waarin de kastanjes dichtbij de zee staan ongunstig, verergerd door de arme grond. Langs de Scheveningseweg hebben de kastanjes ook nog eens weinig ruimte gekregen. Bij de aanplant kregen de bomen extra voedsel in de grond mee, dat werkte wel goed voor een jaar of twintig. Maar dat is niet vol te houden. Kan je die paar laatste gezonde kastanjes niet beter meteen verplaatsen? Nee, zegt de expert, de overlevingskans is te gering. Maar er is ook goed nieuws. De lindes die zijn geplant ter vervanging van eerder uitgevallen kastanjes, zijn een stuk jonger, allemaal erg vitaal en wel goed verplanten. Of deze langs de Scheveningseweg worden verplant, daarover moet nog een besluit worden genomen.

Hoe vervang je zieke bomen?

Er was ook de suggestie gedaan de bomen geleidelijk over een periode van bijvoorbeeld tien jaar te vervangen. Dat noemt men dan een uitsterfbeleid. Dit zou echter ten opzichte van de kastanjes een zeer onregelmatig beeld geven met schade aan het historisch beeld van de Scheveningseweg. De kosten zijn bovendien veel hoger dan bij kap in één keer. Ook van een optimale groeisituatie

Aangetaste kastanje

Informatie van de gemeentelijke Groendienst

voor nieuwe bomen is dan geen sprake meer. Het woord 'veiligheid' viel al een paar keer. Zieke en aangetaste bomen kunnen op de Scheveningseweg en op het spoor bij harde wind voor gevaarlijke situaties zorgen. Dat pleit niet voor een ruime vervangingstermijn. Het meerderheidsadvies werd daarom kap in één keer.

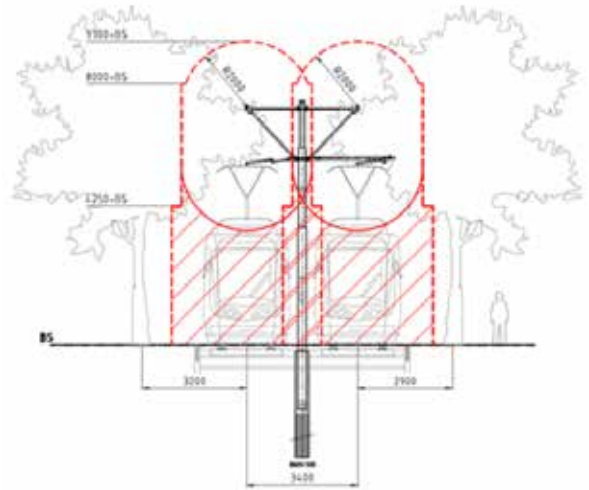
Betonnen plaat

Het advies aan de wethouder bevat een paragraaf over een betonnen plaat die de spoorrails moet dragen. Deze plaat krijgt een opstaande rand om de boomwortels niet opnieuw tussen de rails te laten groeien. Op die manier ontstaan voor de bomen betere groeiomstandigheden. Doen dus, concludeert het meerderheidsadvies en vat samen: maak de nieuwe trambaan geschikt voor alle toekomstige trams binnen een stevig en flexibel netwerk. De meerderheid van de adviesgroep kiest op die grondslag voor een verschoven ligging van de trambaan.

“De Gemeenteraad verklaarde zich op 23.11.2017 akkoord met het advies van de Denktank.”

En het besluit?

Begin november koos de denktank voor nieuwe masten voor de bovenleiding van de tram. In het midden van de trambaan of toch aan de zijkant? Het werd het midden, zelfs unaniem gekozen. Daarmee is het advies eindelijk helemaal afgerond en gaat het naar de gemeenteraad. Het stadhuis denkt het definitieve besluit nog in december 2017 te kunnen nemen.

Zo komen de bovenleidingmasten op de vernieuwde trambaan te staan.

Boomexpert aan het werk

Zorgvuldig meten

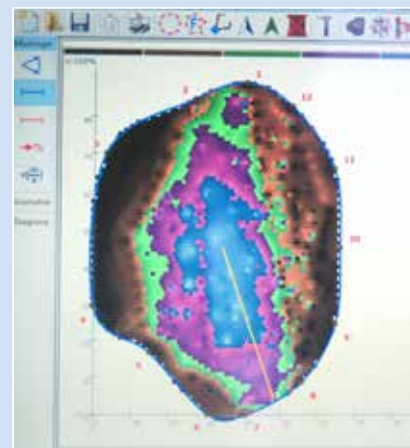
Door het bestuderen van het advies was ik ook naar enkele details nieuwsgierig geworden. Daarom fietste ik nog eens langs de hele Scheveningseweg. Bij een reuze grote eik stond een witte auto van de Groendienst. Een boomexpert had gevoelige meetapparaten om de voet van de eik geplaatst. Wat meet u daar nou? - die vraag kon ik niet natuurlijk niet onderdrukken. "Ik sla tien of twaalf pinnen voorzichtig in het hout en de computer kan door het geluid tenslotte een diagram maken" antwoordde de bomenman. Hij liet het me zien. Ongelooflijk hoe precies die moderne apparatuur werkt! Op het diagram zie je in het midden blauw, dat is het deel van de holle boom. Pas als de kleur heel donker wordt is er sprake van sterk hout. Niet best dus, kan deze eik wel blijven staan? Dat dacht de expert wel, het is een binnenlandse eik en die kan best wat hebben. "Wat echt zorgelijk is" zei hij en kroop over de rulle

grond langs de voet van de boom, plukte plotseling iets uit het groen en ontmaskerde de boosdoener: de Glanzende Houtmier. Deze beestjes graven zich een weg door aange-tast hout en vreten de boom van binnen op. Het lege deel van de boom is op de computer in blauw weergegeven. Kan je die mieren dan niet uitroeien? "Dat mag beslist niet want dan verstoor je het ecologisch evenwicht. De vergiftigde mieren zouden buiten de boom sterven en besmetten dan de omgeving. Streng verboden!"

Door deze toevallige ontmoeting werd ik me beter bewust van de problemen waarmee leden van de Denktank moeten hebben geworsteld. Wat is het beste voor de stad? Want dat was de eigenlijke vraag, ook al was die niet op die manier aan de Denktank gesteld. Geen wonder dat daar enige verdeeldheid over ontstond.

Het aanbrengen van meetsondes op de eik

Dwarsdoorsnede van de voet van de aangetaste eik

AND ALL THAT JAZZ...

Aan de rand van onze wijk, in het Promenade Hotel, kun je elke zondagmiddag genieten van prima live jazzmuziek. In het seizoen dat loopt van oktober tot mei. Veel mensen maken graag gebruik van de gelegenheid tot dansen in deze sfeervolle ambiance. Dit alles wordt georganiseerd door de Haagse Jazz Club, de oudste nog bestaande jazzclub van Nederland. Voor insiders een begrip maar toch zijn er nog veel mensen, ook in onze wijk, die dit niet weten. “Misschien geeft onze naam, met daarin ‘club’, mensen het idee dat het om een besloten gezelschap gaat”, zegt Fons de Rouw. “Maar niets is minder waar, iedereen is welkom. Er wordt fijne oudestijl-jazz gespeeld, dansbare muziek.”

Tekst Jan Bron Dik fotografie Abe van der Werff

The Dutch Swing College Band in Caveau Tzigane, Gevers Deynootplein, Scheveningen, zomer 1959. Bron: de Oud Hagenaar

Fons de Rouw (1947), voorzitter van de Haagse Jazz Club, brengt dit graag nog eens onder de aandacht. We spreken er samen over nadat ik gastvrij ben ontvangen door hem en zijn vrouw Beatrijs, in hun sfeervolle woning in de Van

In de afgelopen 70 jaar heeft de HJC bijgedragen aan de rijke historie van Den Haag als belangrijke jazzstad.

Bleiswijkstraat. Fons was jurist bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat en werd na zijn pensionering gevraagd voorzitter te worden van de Haagse Jazz Club. In de afgelopen 70 jaar heeft

de HJC bijgedragen aan de rijke historie van Den Haag als belangrijke jazzstad. Voor de oudestijl-jazz biedt de HJC het enige podium in de stad. In de voorbije periode hebben vele bekende musici in de HJC opgetreden. De HJC mocht en mag ook tal van beroemde musici en jazzgroten met klinkende namen tot haar ereleden rekenen, onder andere Louis Armstrong, Duke Ellington, Sydney Bechet, Paul Acket, Peter Schilperoort, Dim Kesber, Rob Agerbeek en Rita Reys.

Oorsprong en ontwikkeling van de jazz

Met jazz wordt een op improvisatie gebaseerde muziekstijl bedoeld die beïnvloed is door West-Afrikaanse ritmes en ontstaan is in New Orleans uit een kruisbestuiving van ragtime en blues, folk, negrospirituels en Franse marsmuziek. Rond 1900 wordt een goedwerkende combinatie van instrumenten gevonden om blues en ragtime te spelen; instrumenten die gemakkelijker

beschikbaar waren vanuit de fanfare en voldoende geluid voortbrachten zoals saxofoon, trompet, trombone en klarinet en tuba. Binnenshuis was de piano al bekend. Als ritme-instrument werd behalve slagwerk ook de banjo gebruikt die naast harmonie ook een duidelijk ritme kan voortbrengen.

De jazzmuziek is echter gebleven, en blijft zich vernieuwen. Inmiddels kent de jazz een lange lijst van stijlen.

De naam jazz komt van het niet meer bestaande woord jass, waarmee de seksuele daad op een platvloerse manier werd aangeduid. Jazz was een symptoom van de glorieuze bevrijding van de knellende banden van de moraal. Het ontstond in de slopenwijken van New Orleans en werd voornamelijk ontwikkeld voor gebruik in bordelen; het ene bordeel probeerde het andere af te troeven met de beste jazzband. Deze bands speelden ook blues en ragtime en kregen alle ruimte om te improviseren en zo de expressie te versterken. In de wijk Storyville van New Orleans was zoveel belangstelling dat muzikanten genoeg geld konden verdienen om van te leven, waardoor de ontwikkeling van deze muziek steeds sneller ging. Nadat de Amerikaanse overheid in 1917 de wilde taferelen in Storyville verbood, vertrokken de muzikanten naar elders - met name naar Chicago. Dit markeert aldaar het begin van de zogenaamde 'New Orleans Jazz'-periode. Ook blanke musici gaan mee in de stroom en al snel volgt in Chicago in 1917 de eerste opname van een (blanke) jazzband, de Original Dixieland Jazz Band. Beroemd in Chicago werd vooral de Creole

Jazz Band van Joe 'King' Oliver, met daarin de uit New Orleans afkomstige Louis Armstrong. Armstrong speelde tijdelijk in het orkest van Fletcher Henderson en ging daarna zelf opnamen maken met zijn formaties 'Hot Five' en 'Hot Seven'. Hij ontwikkelde zich verder en speelde gemakkelijker met meer contrasten dan de meeste van zijn tijdgenoten. Samen met Earl Hines stapte hij af van de 'New Orleans'-stijl en ging over op de 'Swing'. Je zou kunnen zeggen dat de jazz zich in de jaren twintig van de vorige eeuw langs twee parallelle sporen ontwikkelt: een 'blank' spoor en een 'zwart' spoor. De vroege jazzstijlen worden 'New Orleans' (de 'zwarte' tak) en 'Dixieland' (de 'blanke' tak) genoemd.

Pas toen blanke en gemengde jazzorkesten zoals dat van Benny Goodman vanaf de jaren dertig deze muziek begonnen te spelen, werd het ook voor blanken een geaccepteerde vorm van entertainment. Jazz werd in de beginjaren door het grote publiek niet geaccepteerd, vooral omdat deze muziek geassocieerd werd met losse zeden en een lage sociale status. Dat veranderde in de jaren dertig met de swingperiode toen de jazzmuziek een hoogtepunt in populariteit bereikte. Iets dat vooral te danken was aan het feit dat jazz toen nog steeds uitsluitend dansmuziek was. In de jaren vijftig evolueerde de jazzmuziek naar meer experimentele muzikale vormen. Het Dixielandgenre vond men in Nederland soms wat belegen en werd melig wel 'ns VVD- of AVRO-jazz' genoemd. Door de opkomst van nieuwe opwindende dansmuziek zoals rock-'n-roll en popmuziek ging de verkoop van jazzplaten sterk achteruit. De jazzmuziek is echter gebleven, en blijft zich vernieuwen. Inmiddels kent de jazzgeschiedenis een lange lijst van stijlen, zoals de New Orleans, Dixieland, ragtime, boogiewoogie, bebop, cooljazz, souljazz, hot jazz, freejazz tot de fusionstijlen van de laatste decennia. >

De Haagse Jazz Club Session Band, 19 november jl. in het Promenade hotel

Peter Ivan

Voor jazzliefhebbers ging destijds de hemel open met de start van het North Sea Jazz festival in 1976 in Den Haag in het Congresgebouw, het latere World Forum.

Geschiedenis van de Haagse Jazz Club

De Haagse Jazz Club heeft haar oorsprong in de in 1946 in Den Haag opgerichte Dutch Swing College Club. Op Bevrijdingsdag 5 mei 1945 vond in café St. Regis aan de Valkenboslaan het eerste optreden plaats van het Dutch Swing College Kwartet. Het was de bedoeling om in dit college verschillende activiteiten op te zetten, uiteraard een orkest maar ook een muziekschool en een opnamestudio. De club gaf ook wekelijks een mededelingenblaadje uit dat na een paar nummers 'Nederlandse Studieclub voor Jazzmuziek' als ondertitel kreeg. In café Zillerthal in de Nieuwstraat speelde het DSC-orkest elke zaterdagmiddag en er vonden jamsessions plaats met medemuzikanten. Dit moment was het begin van de Haagse jazzactiviteiten in verenigingsverband. Onenigheid tussen voor- en tegenstanders van de traditionele en nieuwe jazzstijlen en speelwijzen leidde tot de oprichting van nog een tweede jazzclub, de Nederlandse Jazz Club. Maar in de jaren daarna verminderden de tegenstellingen. In 1951 fuseerden beide clubs onder de nieuwe naam: Haagse Jazz Club. De Haagse Jazz Club hield zich aanvankelijk niet alleen bezig met livemuziek, maar ook met lezingen en met het beluisteren en analyseren van jazzplaten. Hiervoor was veel belangstelling.

Jazzmuziek was tijdens de bezetting door de Duitsers verboden. Jazz werd aangeduid als 'entartete Musik', muziek die in de ogen (en oren) van de Nazi's moreel en politiek verwerpelijk was. Zo doende leidde de jazzmuziek in de oorlogsjaren een ondergronds bestaan en had de jongste generatie jazzfans een kennisachterstand had opgelopen. Het educatieve aspect raakte echter geleidelijk op de achtergrond. De nadruk kwam bij de Haagse Jazz Club te liggen op het bieden van goede live jazzmuziek, zowel om te beluisteren als om op te dansen. En dat is precies waar Fons de Rouw zich voor inzet, met zijn HJC-medebestuurders Wim Nieuwstraten, Margie Sikkes en Marion van der Veer. Tussen 1946 en 2016 heeft de HJC op circa vijftientig locaties in Den Haag haar thuisbasis gehad. Sinds 2009 vinden de clubmiddagen op zondag plaats, van 14.30 - 17.30 uur in de Residentiezaal van hotel Crowne Plaza Den Haag-Promenade. De toegang is voor clubleden gratis, maar iedereen is welkom. De entreprijs bedraagt voor hen 10 euro. Met als slogan: "Al meer dan 70 jaar sfeervol luisteren naar goede jazzmuziek!" heeft de HJC ook dit seizoen weer een aantrekkelijk programma, met graag geziene jazzbands en jamsessions. <http://www.haagsejazzclub.nl/programma>

North Sea Jazz

Vorig jaar jubileerde de HJC. Bij het lustrumfeest van het 70-jarig bestaan, waar ook de Dutch Swing College Band optrad, waren ruim 400 jazzliefhebbers aanwezig. Voor jazzliefhebbers ging destijds de hemel open met de start van het North Sea Jazz festival in 1976 in Den Haag in het Congresgebouw, het latere World Forum. Oorspronkelijk een feest voor de echte jazzliefhebber, met grote namen zoals Sarah Vaughan, Count Basie, Stan Getz, Miles Davis, Dizzy Gillespie, Ray Charles, Sun Ra en Cecil Taylor. Daarnaast was er ruimte voor Nederlandse jazzmuzikanten en

zo maakten de Amerikaanse jazzscène en de Europese avant-garde North Sea Jazz direct tot een groot succes. Het festival groeide uit tot het grootste overdekte jazzevenement van de wereld met vijftien podia, circa 1.300 musici en een jaarlijks bezoekersaantal van 65.000 - 70.000. Vanaf 2006 vindt het evenement in het veel grotere Ahoy in Rotterdam plaats, wat North Sea Jazz de ruimte bood om nog meer te groeien. North Sea Jazz staat nu buiten onze landsgrenzen bekend als het evenement "waar in drie dagen het verleden, heden én de toekomst van de jazz langskomen", aldus de organisatie. In die inmiddels dertig jaren North Sea Jazz viel er veel te genieten. Maar de jazzmuziek werd er al snel meer en meer overvleugeld door tal van andere muziekgenres, zoals blues, soul, rock, funk, hip-hop, world, house, rap en nog veel meer.

"Jazzmuziek hoor je tegenwoordig steeds minder, de jeugd van nu kent de jazz-oude stijl ook nauwelijks meer, constateert De Rouw. "Ons publiek vergrijsst." Toch is er nog altijd belangstelling en swingt de jazz tijdloos voort. Tal van steden in ons land hebben jaarlijks vaak meerdaagse jazzfestivals. Den Haag kent in de zomer het muziekfestival 'Jazz in de Gracht'. En veel braderieën combineren hun feesten ook met jazzmuziek.

Fons de Rouw speelt zelf klarinet en saxofoon. Hij was jarenlang lid van de Square Jazz Band, een van de vroegere huisorkesten van de HJC. Bij de HJC speelt hij nog steeds in jamsessions. Iets dat hij altijd ook al wel deed, op feesten, partijen en andere bijeenkomsten. Zoals ook destijds in 1986 bij de opening van de Oosterscheldekering met de huisband van Rijkswaterstaat, de Dixie Horns. Een naam met een knipoog naar ir. J. van Dixhoorn, die als directeur-generaal van Rijkswaterstaat trots koningin Beatrix en minister Kroes flankeerde bij het sluitstuk van de Deltawerken.

Als aan het eind van ons gesprek bij herinneringen uit vroegere tijd ter sprake komt dat ik historicus ben, memoreert Fons dat hun huis in ons Statenkwartier ook geschiedenis heeft. De latere minister-president Drees woonde er voor de oorlog met zijn gezin. Hun jongste dochter Adriana overleed er op zesjarige leeftijd aan de gevolgen van de beruchte Spaanse griep-pandemie in 1919. De kastanjeboom die zij er in de tuin heeft geplant is bijna een eeuw later nu reuzegroot.

Fons de Rouw

Johan van Oldenbarneveltlaan 103. Bij het hek hoogstwaarschijnlijk de bewoners, het echtpaar Pim (W.J.H.) en Rie Mulier. Bron: Haagse beeldbank. Rechts Pim Mulier.

DE GLASCOLLECTIE VAN PIM MULIER

Zijn biograaf Gijs Zandbergen typeert hem als zelfingenomen en autoritair, maar ook als intelligent, sportief, eigenzinnig en veelzijdig. Die andere kwalificaties daargelaten: veelzijdig kan Pim Mulier (1865-1954) inderdaad genoemd worden.

Tekst Karel Wagemans

Hoewel hij vooral naam heeft gemaakt als sportman en organisator – hij legde de grondslagen voor de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond, de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie, de Elfstedentocht en de Nijmeegse wandelvierdaagse – toonde hij zich ook op diverse andere terreinen actief. Hij was een bevoegen tuinier en botanicus, schilderde en tekende niet onverdienstelijk, schreef jarenlang een wekelijkse column voor het Haagse dagblad *Het Vaderland* onder de naam Pim Pernel én hij verzamelde op latere leeftijd fraai glaswerk uit vroeger eeuwen. Van huis uit gefortuneerd, zat hij om geld nooit verlegen. In de riant villa, die hij aan de Johan van Oldenbarneveltlaan liet bouwen en in 1907 betrok, stond zijn glascollectie naderhand uitgesteld in een groeiend aantal vitrines in de ruime hal. Het gaf elke bezoeker de indruk een museum binnen te lopen. In dat pand op nr. 103 heeft Mulier – met een onderbreking tijdens de oorlogsjaren – ruim veertig jaar gewoond.

Na zijn overlijden in 1954 kwam Muliers unieke collectie via legaat in het Haags Gemeentemuseum terecht. Zijn hechte vriendschap met dr. Hendrik Enno van Gelder (1876-1960), die

tot 1941 directeur van dat museum en eveneens glasverzamelaar was, zal daar veel mee te maken hebben gehad. Hij en Mulier besloten vaak samen welke ter veiling ingebrachte objecten van glas het waard waren om aangekocht te worden en deden dat dan om de beurt. Zo hoefden zij dus niet tegen elkaar op te bieden. Van Gelder was overigens een wijkgenoot: hij woonde van 1917 tot 1943 in de Antonie Duyckstraat op nr. 155.

De door het Gemeentemuseum verkregen collectie Mulier bevat veel prachtige stukken Egyptisch, Romeins en Syrisch glaswerk uit de eerste eeuwen van onze jaartelling, waaronder veelkleurige Egyptische zalflesjes en Romeinse kommen en schalen. Van latere datum is het glas uit de Frankische tijd en uit nog weer later tijd dateert het glaswerk in velerlei vorm en type tot circa 1700 vervaardigd in Holland, Vlaanderen, Duitsland en Italië. Hiertussen bevindt zich een roemer van het model berkemeyer (een trechtervormige kelk rustend op een ronde, holle en van noppen voorziene voet), die ooit gebruikt werd door Hugo de Groot, zoals uit de nadien met graveerstift sierlijk aangebrachte inscriptie blijkt.

Moskeelamp met emailbeschildering en verguldsel, Egypte, 1322-1328, H 32,1 cm. Gemeentemuseum Den Haag

Lezing

Op 15 december a.s. houdt Theo Bollerman in de aula van het Gemeentemuseum een lezing over:

De mens Mulier, zijn Haagse glasverzameling en de Nederlandse sportpionier.

Aanvang 15.30 uur, toegang gratis.

Reserveren via: post@beldegraaf.nl. max. 200 pers.

Degenen die meer geïnteresseerd zijn in de verdiensten van de sportman dan in de nalatenschap van de collectioneur kunnen daar meer over lezen in de twee over hem verschenen biografieën: *Pim Mulier, ijdel maar weergaloos* door Gijs Zandbergen uit 1996 en *Captain van Jong Holland. Een biografie van Pim Mulier 1865-1954* door Daniël Rewijk uit 2015. In het nieuwste nummer van het magazine Haagse Historie wordt in artikelvorm eveneens aandacht besteed aan deze opmerkelijke figuur en vroegere bewoner van het Statenkwartier.

KOERIERTJES

BORSTGEZONDHEID BELANGRIJK!?

Bij MammaHealth Borstgezondheid kunt u uw borsten op een VOORDELIGE, DESKUNDIGE, VROUWVRIENDELIJKE, PIJNLOZE EN VEILIGE WIJZE

laten onderzoeken met behulp van thermografie.

www.mammahealth.nl, Johan van Oldenbarneveldlaan 2, 070-7400099

POPPENTHEATER

Kooman's Poppentheater speelt sinds 1969 elke woensdag en zaterdag om 14.30 uur kindervoorstellingen (5+) in het Statenkwartier. Bezoek een voorstelling met uw kind, kleinkind of verjaardagspartijtje.

Frankenstraat 66, www.koomanspoppentheater.nl 070-3559305

DIGITAAL FIT MET SENIORWEB

SeniorWeb Den Haag biedt senioren (50+, beginners en gevorderden) tal van cursussen voor computer, laptop, tablet en smartphone. Voor problemen en vragen zijn er gratis inloopspreekuren.

Meer info: www.seniorwebdenhaag.nl, cursus@seniorwebdenhaag.nl, 06 31079088

TE HUUR

Prachtig vakantiehuis+ zwembad in de Marche (Italië)

www.casaitulipano.nl of 0654373002

H de Kraa Frankenslag 19

SCHILDERLESSEN

Atelier Ineke Toetenel, Antonie Heinsiusstraat 37

Maandag dinsdag woensdag 11.00-13.30 of 19.30-22.00

Informatie 070-3523945 of inekeschilderlessen@versatel.nl

ROB DE WINTER – COMPUTER AUDIO VIDEO

Voor al uw oplossingen op computer en televisie gebied.

Bekijk de website voor meer informatie.

www.rob-de-winter.nl

Of bel met rob de winter 06-47873066.

GASTOUDER KIDS CARE

Professionele kleinschalige kinderopvang van 0 - 4 jaar in Statenkwartier. Op maandag t/m donderdag van 8.00 - 18.00 uur. Uurprijs €6,25 + bureaunkosten.

Informatie: www.gokidscare.nl of 0646614001

“Als ik nu eens zou stoppen met werken, kan ik dan blijven leven zoals ik nu doe?”

Geef toe, heeft u zichzelf deze vraag nooit gesteld? Ook wanneer je elke dag met plezier naar je werk of eigen onderneming vertrekt, en soms pas in de late uurtjes moe maar voldaan weer naar huis gaat, komt die vraag wel eens bij je op. Zelfs in het geval dat u aan minder werken niet moet denken, is het een prettige gedachte om te weten waar je financieel staat. Om te weten welke mogelijkheden je hebt.

Het is een beetje zoals veel mensen vakantie vieren: alle faciliteiten en luxe bij de hand, en dan toch vooral een beetje luieren. Niets mis mee. Opties hebben geeft rust. Weten waar je staat helpt om te bepalen waar je naartoe wilt. Om u daar op financieel vlak mee op weg te helpen, introduceren wij Forward planning.

Dit is het moment waarop ik met superlatieven kan strooien: innovatief, dienstverlenend, et cetera. Maar ik gok erop dat u liever boter bij de vis wilt. Daarom een helder voorbeeld:

Met 45 jaar oud heeft u de wens om het over vijf jaar wat rustiger aan te gaan doen. Maar uiteraard wel te kunnen leven zoals u dat nu doet. Met € 5.000 extra inkomen per maand moet dat lukken. U heeft € 1.000.000 als vermogen ter beschikking. Hoe lang houdt u dat uit?

Op www.ing.nl/forwardplanning kunt u met een demoversie uw eigen situatie onder de loep nemen. Wellicht werkt u langer door, heeft u meer inkomen per maand nodig of heeft u een groter vermogen. Met scenario-analyse van Ortec Finance berekenen wij wat u van uw vermogen mag verwachten, en welke wensen ermee naar verwachting in vervulling kunnen gaan.

Onze 45-jarige kan, wanneer hij besluit te beleggen volgens een neutraal risicoprofiel, zijn inkomen in een verwachte markt aanvullen tot zijn 85ste levensjaar. Mocht hij iets minder risico op de beurs willen nemen, dan kan hij kiezen voor een defensievere portefeuille. Hierdoor komt het verwachte rendement wel lager uit, waardoor hij zijn aanvullend inkomen naar verwachting slechts kan volhouden tot het moment dat hij 79 wordt.

Op Forward planning zijn wij stiekem best een beetje trots. Om voor onze klanten dezelfde technologie in te kunnen zetten als grote pensioenfondsen, dat is uniek voor de Nederlandse private banking markt. Maar daar stopt het niet wanneer u relatie bij ING Private Banking bent. Want een plan is slechts goed zolang uw leven niet verandert. En laat in het leven nu net niets onveranderlijk zijn...

Het gaat ons om het plannen. Dat is niet voor niets een werkwoord. En iets wat we graag samen met u doen. Omdat u weet hoe u uw leven wilt leven. En wij weten hoe u dat in financieel opzicht het beste voor elkaar kunt krijgen. De Amerikaanse generaal en president Dwight Eisenhower zei ooit: “I have found that plans are useless, but planning is indispensable.” Precies daarom hebben we Forward planning voor u beschikbaar gemaakt. Ga ermee aan de slag op www.ing.nl/forwardplanning, pas uw plannen aan op nieuwe wensen en gebeurtenissen in uw leven, en vindt het overzicht op uw financiële situatie samen met de rust die dat geeft.

Ik ga graag met u in gesprek over uw dromen en doelen. Samen kunnen we wellicht uw toekomst niet voorspellen, maar wel plannen.

Jacomina Martens
Private Banker ING Den Haag (Willem de Zwijgerlaan)
Mobiel: 06 13 18 62 14
Email: jacomina.martens@ing.nl

ING
Private Banking

Frederikstraat 963
www.celeste-parfums.nl

Celeste

HAUTE PARFUMS

Acqua di Parma
Annick Goutal
Caudalie
Cire Trudon
Creed
Diptyque
Geo F. Trumper
Lorenzo Villoresi
Molton Brown
Parfums Houbigant
Penhaligon's
Serge Lutens
Escentric Molecules
Ormonde Jayne
Caron

SUPER AANBIEDING

20% KORTING

KORTING OP ALLE VERF

Actie is geldig t/m 31-7-2017

Briedé

Laan van Nieuw Oost Indië 72 (hoek Theresiastraat) 2593 BW Den Haag
Tel.: 070 - 383 82 75, Fax.: 070 - 381 46 37, www.decohomebriede.nl

Hoe zorgen we dat onze winkelstraten de concurrentie de baas blijven

VAN LAVEREN NAAR FLANEREN

De Frederik Hendriklaan, Aert van der Goesstraat en Willem de Zwijgerlaan: een uitstekend winkelaanbod, maar de openbare ruimte loopt hopeloos achter. Deze straten gaan daarom (eindelijk) op de schop vanaf begin 2019. Wil dit het mooiste en beste winkelgebied van Den Haag blijven (de Fred kreeg dit jaar die onderscheiding) dan is een renovatie van gevel tot gevel bittere noodzaak.

Tekst Rogier Bekkers *tekening* Maarten Ruijters

Budget en hoofdlijnen ontwerp veiliggesteld

Vanaf begin 2017 zitten de drie groepen belanghebbenden om tafel. Eerst wat onwennig, ieder met zijn eigen statements. Maar in de loop van het jaar zijn de Wijkorganisatie Statenkwartier, de winkeliersverenigingen en de vastgoedeigenaren steeds meer standpunten gaan delen. Voordeel: de gemeente kreeg overwegend unanieme wensen voorgeschoteld. En die zijn (in ieder geval tot op heden) ook grotendeels overgenomen. In september heeft het College het budget gereserveerd en is het ontwerp op hoofdlijnen vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Natuurlijk

blijft de Wijkorganisatie Statenkwartier ook nu alert. Want: “the details are not the details, they make the design”.

Wat is voor de Wijkorganisatie Statenkwartier essentieel?

In dit artikel lichten we kort toe welke elementen voor de wijkorganisatie van essentieel belang zijn. Geen uitputtende opsomming dus, wél wat wezenlijk is om deze winkelstraten veilig, onderscheidend en aantrekkelijk te houden.

Een vrijliggend gemarkeerd tracé voor winkelend publiek

Niet meer je een weg banen tussen uitgestalde winkelwaar, terrasmeubilair, klike's, palen van luifels, daaraan vastgeklonken tweewielers, stapels kartonnen dozen enzovoorts. Daarom een volledig vrijliggende "rode loper" met een onderscheidende luxe bestrating voor het winkelend publiek om onbelemmerd de omslag te maken van laveren naar flaneren. Het nieuwe winkelen is niet alleen maar boodschappen doen. Het is een totaalbeleving. Alleen zo kunnen onze winkelstraten de slag aan met de grote winkelcentra en internet.

Een veilige doorgang voor alle verkeersdeelnemers

De winkelstraten moeten verkeersluwer worden, primair gericht op bestemmingsverkeer. De Fred/Aert van der Goes mag niet langer fungeren als verkeersader om snel van A naar B te komen. Daarvoor

worden snelheidsremmende fysieke maatregelen genomen, komt er een 30 km limiet, klinkers in plaats van asfalt en wordt de rijbaan op de Fred en de Aert van der Goesstraat drastisch versmald. Die versmalling komt er overigens niet op de Willem de Zwijgerlaan, juist omwille van de ruimte voor fietsers. Het aantal bomen blijft tenminste gelijk en als het even kan komen er meer. Het kruispunt Fred/Willem de Zwijger wordt overzichtelijker en daarmee veiliger. Daarmee kon het idee van een moeilijk inpasbare rotonde terzijde worden geschoven.

Laden en lossen op gereserveerde plekken met specifieke tijden

Geen vrachtwagens meer die op ieder uur van de dag de rijbaan blokkeren. Samen met de winkeliers willen we vaste venstertijden voor laden en lossen, enkel in de ochtend. In combinatie met een groot aantal laad- en loszones langs de winkels die op die tijden exclusief daarvoor bestemd zijn. Met de bijbehorende handhaving uiteraard. Als het in andere steden kan, kan het ook in Den Haag! Goed voor de winkeliers, de leveranciers én de verkeersveiligheid.

Ook de resterende stalen luifels weg

De winkeliers hebben er al heel veel weggehaald, zelfs zonder subsidie. Chapeau! We willen dat de gemeente alles, echt alles in het werk stelt om eigenaren te stimuleren ook de laatste luifels weg te halen. Ze zijn zwaar gedateerd, doorgaans zeer slecht onderhouden, foeilelijk en ware obstakels. Gelukkig vinden de meeste winkeliers en vastgoedeigenaren dat ook en slaan zij met de gemeente de handen ineen. Maar we blijven alert op wat daar uitkomt!

Geen tweedeling in de Fred "wel vernieuwd/niet vernieuwd"

We willen dat de gemeente versneld het tracé van lijn 16 over de Statenlaan doortrekt. Waarom? De gemeente kan het noordelijk deel van de Fred pas echt goed gaan renoveren wanneer de tram uit de Fred verdwijnt. Dat zou volgens de HTM op z'n vroegst in 2024 zijn, wanneer er nieuwe tramstellen gaan rijden (die hebben aan beide zijden een bestuurderscabine waardoor de keerlus Fred/Prins Mauritslaan overbodig wordt). Dat zou betekenen dat tot die tijd het noordelijk deel van de Fred niet integraal vernieuwd wordt en ook de vooral voor fietsers onveilige situatie blijft bestaan. Onacceptabel zo'n tweedeling, temeer omdat er aantrekkelijke mogelijkheden zijn om lijn 16 door te trekken (aansluiten op het tracé van lijn 11 en laten keren bij de lus op Scheveningen, of meteen

doortrekken over de Westduinweg naar de nieuwbouw op het voormalige Norfolkterrein). Het is vooral een kwestie van gereserveerd geld in de tijd naar voren halen. Je hoeft dit gedeelte van de Fred dan maar maar één keer open te gooien en niet én voor het nieuwe riool (dat kan volgens de gemeente namelijk NIET wachten) én later nog eens voor de herinrichting. Dat scheelt geld.

Beter georganiseerde stalling voor tweewielers en auto's

Er is nu meer één woord voor: een "bende". Auto's staan schots en scheef geparkeerd op de middenstukken van de Willem de Zwijgerlaan. Inefficiënt en slecht voor de bomen. En voor voetgangers is er geen doorkomen aan. Daarom moeten er gemarkeerde vakken komen en pleiten we daar tevens voor stallingsruimten voor tweewielers, naast de specifieke stallingsplekken ("nietjes") die er komen op de Fred en Aert van der Goesstraat. Het mooiste zou zijn als er op de Willem de Zwijgerlaan een bewaakte fietsenstalling komt. Wat in het centrum van Den Haag kan, moet ook hier kunnen.

En wat zou ook nog mooi zijn.....?

Dit zijn natuurlijk niet alle wensen, wel de essentiële waar we echt een punt van maken. Verder maken we ons sterk voor:

- Betere plekken voor de kiosken die nu in de openbare ruimte staan, in ieder geval minder belemmerend voor het zicht op de winkelpanden
- Een bustracé dat niet over de Fred loopt, maar wel halteplaatsen vlakbij de Fred heeft waardoor het winkelgebied goed bereikbaar blijft
- Nieuw fraai straatmeubilair en boomroosters
- Betere straatverlichting in een passende stijl voor alle betrokken straten
- Meer doorgangen op de Willem de Zwijgerlaan voor fietsers en auto's om onnodig sluipverkeer te voorkomen
- Gemeenschappelijke vuilnisophaal, dagelijks voor alle winkeliers
- Minder parkeerplaatsen op de WdZ vanaf de Van Boetelaerlaan richting Kranenburgweg
- Herstel van het middenpad voor voetgangers op de WdZ vanaf de Van Boetelaerlaan richting Kranenburgweg
- Een zebepad op de Statenlaan ter hoogte van de Willem de Zwijgerlaan in de oversteek naar de musea (nb: door gemeente toegezegd!)

En last but not least: na het realiseren, ook handhaven!

Indonesian Art Sale II

In september 2017 organiseerden wij onze eerste veiling die exclusief gericht was op Indonesische kunst. Die eerste Indonesian Art Sale is een groot succes geworden met verkooprecords en veel belangstelling uit binnen- en buitenland. Daarom is inmiddels de tweede Indonesische veiling in voorbereiding genomen. Die veiling wordt gehouden in september 2018 maar nu al kunt u uw waardevolle kunst en antiek inbrengen.

Wij zoeken waardevolle Indische kunst en kunstnijverheid
Het Venduehuis is hét adres om uw Indische kunst en antiek te veilen.

Voor een beoordeling en bespreking van de veilingmogelijkheden kunt u contact opnemen met mij. Samen met Frans Leidelmeijer maak ik graag een afspraak met u.

Drs Chris Vellinga,
Register Taxateur Kunst en Antiek
c.vellinga@venduehuis.com
+31 (0)70 302 86 91

Nobelstraat 5, 2513 BC Den Haag | T +31 70 365 88 57 | www.venduehuis.com | info@venduehuis.com

Lee Man Fong (1913-1988),
Twee duiven onder een bloesemtak
111.600 euro

kavel 0082

HOUTRUST

**Onbeperkt
squash, fitness
en wellness
vanaf € 32,50
per maand***

MEER DAN SQUASH

17 Squashbanen

- Losse baanhuur
- Les voor jeugd en volwassenen
- Soccer Squash per 1 december 2017

Fitness

- Fitnessstoestellen van TechnoGym
- Professionele begeleiding

Wellness

- Sauna en stoombad
- Schoonheidssalon

Restaurant

- Lunch en diner (maandag t/m vrijdag)
- Feesten en partijen

* Vraag naar de voorwaarden

VERWENARRANGEMENT
GEBRUIK VAN SAUNA EN TURKS BAD,
KLASSIEKE GEZICHTSBEHANDELING
VAN 35 MINUTEN EN EEN
GLAS VERSE JUSD'ORANGE
€ 39,50 PP

**HOOFDGERECHTEN
VANAF € 9,50**

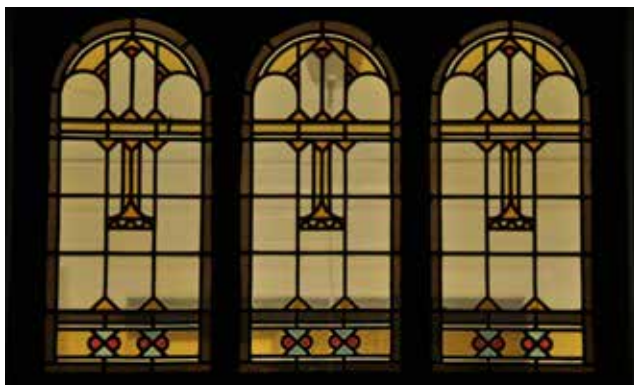
Openingstijden sportaccommodatie maandag t/m vrijdag van 8:30 tot 24:00 uur
Zaterdag en zondag van 9:00 tot 17:00 uur

Laan van Poot 18 • Den Haag • 070 363 51 69 • houtrust.nl facebook.com/houtrustsquash

GLAS IN LOOD WANDELING

Fotografie: Abe van der Werff

Fotografie: Paul van Leeuwen

Fotografie: Abe van der Werff

Het lukt Francis van der Hout en Maarten Ruijters ieder jaar weer: belangstellenden maken onder hun leiding een rondgang door het Statenkwartier, op zoek naar de mooiste glas in lood ramen. Wat een overdaad aan bijzondere ramen in deze wijk!

Tekst Abe van der Werff

Het was vrijdag 10 november weer zover. Twee groepen liepen uiteenlopende routes. De groep met architect Maarten Ruijters deed er het langst over. Glas in lood ramen hebben een eigen plaats in de architectuur van het Statenkwartier en dus ging Ruijters' toelichting over glas én bouwkunst. Een oud-leerling van de bekende glazenier Irene van der Does Debye die ook in het Statenkwartier woont en werkt, gaf een demonstratie glas in lood maken in de Viviënstraat. Tegen tien uur 's avonds kwam de laatste groep aan in café Tasty. De deelnemers waren misschien wat moe van het lange lopen maar intens tevreden dat hun ogen voor al die schoonheid waren geopend. Een hart-versterkertje compenseerde er de doorstane kou en regen.

Fotografie: Paul van Leeuwen

A1
MAATWERK
AANNEMERSBEDRIJF

Beste bewoner van het Statenkwartier
U en ik hebben het geluk om in deze mooie wijk te leven met prachtige huizen. Een huis van 100 jaar oud heeft alleen aandacht nodig. Ik wil een paar dingen onder de aandacht brengen die steeds weer terugkomen na div. reparaties:

Barsten in ornamentenplafonds:
Wij hebben de kundigheid in huis om meestal zonder het plafond te vervangen hem dusdanig te restaureren dat deze scheuren nooit meer terugkomen. Deze betaalbare oplossing willen wij graag aan u vertellen.

Scheuren muren:
Scheuren onder een hoek van 45 graden, komen veelvuldig voor in onze huizen. Bijna altijd schuin weglappend vanaf het kozijn. Bij een normale reparatie zal deze scheur binnen korte tijd terugkeren. Wij hebben de oplossing voor u om dit degelijk en betaalbaar op te lossen, zodat het in de meeste gevallen tientallen jaren wegblijft.

keurmerk
kwaliteits
vakman

Ten Hovestraat 75
2582 RK Den Haag
T: 06 511 246 49
www.a1maatwerk.nl
a1maatwerk@planet.nl

Kozijnen
Badkamers
Schilderen

Voegen
Timmerwerk
Elektra

Loodgieterswerk
Tegelen
Plafonds en muren

Marceline Strumphler

Margot Koesen

Ineke van Mechelen

SALES | RENTALS | PROPERTY MANAGEMENT

Huizen hebben karakters. Bewoners ook. Ze moeten bij elkaar passen. Dat weten wij als geen ander. Wij hebben een lange ervaring en een breed netwerk. Wij kennen onze klanten en weten wat ze willen. En waarom. Daarom zijn wij de beste onderhandelaars, de meest gedegen adviseurs en de meest empathische coaches. Omdat dat is wat ons drijft: uw beslissing er een te laten worden waar u nooit spijt van hebt.

Unique people, unique homes

ESTATA
 MAKELAARS O.G.

070 350 70 50 | WWW.ESTATA.NL

Alexandria
GARANTIE AANNEMERS
EST. 1920
www.alexandriabv.nl

Alexandria onderscheidt zich door het leveren van herkenbaar en hoogwaardig vakwerk, dat gepaard gaat met een uitstekende service op basis van jarenlange praktijkervaring. Wat Alexandria bijzonder maakt, is de passie voor het vak.

PERSONEN- EN FAMILIERECHT
NALATENSCHAPPEN
ONROEREND GOED
ONDERNEMINGSRECHT

STATENLAAN 1
2582 GA DEN HAAG

T 070 306 04 57
INFO@NOTARIAATDEGIER.NL

VOOR MEER INFORMATIE:
WWW.NOTARIAATDEGIER.NL

ATRIUM MAKELAARS & TAXATEURS

*Dé makelaar in uw wijk voor een deskundig advies
en snelle verkoop van uw woning!*

VBO MAKELAAR

Meer informatie? Bel: 070-3248400
www.atrium-makelaars.nl
Frederik Hendrikplein 33 - Den Haag

ATRIUM
MAKELAARS & TAXATEURS

Servicenummers

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Scheveningseweg 303
www.denhaag.nl/contact
 Tel: 14070

Wijkagent

henry.stegehuis@politie.nl

Welzijn Scheveningen

Algemeen Maatschappelijk Werk
 en ouderenadviseurs
 Tel: 070 - 416 20 20
 Website: www.welzijnscheveningen.nl

Dienstenwinkel

Tel: 070 - 360 14 65

Algemene burenhulp (gratis)

Tel: 070 - 262 99 99

Wijk- en Dienstencentrum Couvéehuis

Frankenslag 139
 Tel: 070 - 3500694
<http://www.welzijnscheveningen.nl/statenkwartier/couveehuis>

Wijkbus Groot Scheveningen

Tel: 070 - 3385495 / 070 - 3385496

Spoedeisende huisartsenhulp SMASH

Maandag t/m donderdag 17.00 - 08.00 uur
 Weekeinde: vrijdag 17.00 uur tot
 maandag 08.00 uur. Tel: 070 - 3469669

Dienstdoende apotheken

Tel: 070 - 3451000

Tandartsdienst

Spoedgevallen nacht - weekend
 Tel: 070 - 3110305

Dierenartsen weekenddienst

Spoedgevallen nacht - weekend
 Tel: 070 - 3110307

DANK AAN ONZE VRIENDEN VAN HET STATENKWARTIER

Het bestuur van het Wijkoverleg Statenkwartier bedankt alle donateurs van de Stichting Vrienden van Statenkwartier voor hun financiële steun in de afgelopen periode.

Het Wijkoverleg Statenkwartier draait op vrijwilligers, die via commissies, werkgroepen of anderszins, veel tijd steken in het behoud van het historische karakter en de leefbaarheid van onze wijk.

Het voor de activiteiten benodigde geld komt deels van de gemeente. Voor het overige is het wijkbestuur afhankelijk van donateurs.

Het karakter van onze wijk is uniek. Daarom is het meer dan de moeite waard om dat zo te houden. Mede dankzij steun aan de Stichting Vrienden van het Statenkwartier steun kan het bestuur van het Wijkoverleg zich in blijven zetten voor uw belangen.

Wilt u ook de Stichting Vrienden van Het Statenkwartier steunen, maak dan een donatie over naar gironummer NL85 INGB0000175903.

VACATURE REDACTEUR STATENKOERIER

Rond de kernredactie is ruimte voor nieuwe redacteurs. Inspirerend werk in een goed team! Schrijf jij graag en voel je je betrokken bij het Statenkwartier?

Meld je aan via statenkoerier@statenkwartier.net

Adverteren in de Statenkoerier 2018

Formaten (breed x hoog) en tarieven per plaatsing:

1/1 pagina	185 x 251 mm	€ 550,00 (omslag € 750,00)
1/2 pagina	185 x 123 mm	€ 375,00 (omslag € 550,00)
1/2 pagina	90 x 251 mm	€ 375,00 (omslag € 550,00)
1/3 pagina	185 x 80 mm	€ 250,00
1/3 pagina	90 x 165 mm	€ 250,00
1/6 pagina	90 x 80 mm	€ 120,00

Mail voor meer informatie: kroemer@kpnmail.nl

PRÊT-À-PORTER OUTLET

JAVASTRAAT 49, 2585 AE DEN HAAG

In de
**Prêt-à-Porter
Outlet** vind je
heel veel
designermerken
met **kortingen**
tot wel **80%**

Merken die nu verkrijgbaar zijn:

Valentino

Missoni

Michael Kors Collection

Armani Collezioni

Amani Jeans

Etro

Fabiana Filippi White Label

Fabiana Filippi Black Label

Natan

Blumarine

Blugirl

Fay

Luisa Cerano

Talbot Runhof

Moschino

Dolce Gabbana

Ralph Lauren

Scervino

Chloé

Emilio Pucci

JAVASTRAAT 49

2585 AE DEN HAAG

TEL: (070) 7371041

WWW.PRET-A-PORTER-OUTLET.NL

CATS'HEUVEL APARTMENTS

STATENKWARTIER - THE HAGUE

LUXE KOOPAPPARTEMENTEN IN HET STATENKWARTIER

- 52 appartementen met woonoppervlakte van 89 m² tot 214 m² • hoge kwaliteit eikenhouten visgraat parketvloeren met vloerverwarming • volledig ingerichte en mooi afgewerkte Siematic keuken
- luxe uitgeruste badkamer(s) • elk appartement is voorzien van eigen buitenruimte(n) • elk appartement heeft een zonnige en een koele kant • eigen berging • privéparkeerplaats in parking met videobewaking
- servicemanager 5 dagen per week op locatie • video intercom en persoonlijk beveiligingssysteem

NU IN VERKOOP!

VRAAG NAAR DE ACTUELE BESCHIKBAARHEID

Nelisse Makelaarsgroep
070 – 350 14 00

WWW.CATSHUVELAPARTMENTS.NL

Frisia Makelaars
070 - 342 01 12